

Sprawa T-211/05

Republika Włoska

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich

Pomoc państwa – System pomocy wprowadzony w życie przez władze włoskie na rzecz przedsiębiorstw nowo dopuszczonych do obrotu giełdowego – Decyzja uznająca pomoc za niezgodną ze wspólnym rynkiem i nakazująca jej zwrot – Obowiązek uzasadnienia – Charakter selektywny – Wpływ na wymiany handlowe między państwami członkowskimi – Naruszenie konkurencji

Streszczenie wyroku

1. *Pomoc przyznawana przez państwa – Badanie przez Komisję – Etap wstępny i etap kontradyktoryjny postępowania – Zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem – Trudności z oceną – Obowiązek wszczęcia postępowania kontradyktoryjnego przez Komisję – Obowiązek uprzedniego poruszenia kwestii spornych środków z zainteresowanym państwem członkowskim i zbadania sytuacji w świetle informacji dostarczonych przez to państwo*

(art. 87 ust. 1 WE, art. 88 ust. 2, 3 WE; rozporządzenie Rady nr 659/1999, art. 4 ust. 4)

2. *Prawo wspólnotowe – Zasady – Prawo do obrony – Zastosowanie do postępowania administracyjnego wszczętego przez Komisję – Badanie projektów pomocy*

(art. 88 ust. 3 WE)

3. *Pomoc przyznawana przez państwa – Badanie przez Komisję – Decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE – Obowiązek uzasadnienia*

(art. 88 ust. 2 WE; rozporządzenie Rady nr 659/1999, art. 6 ust. 1)

4. *Pomoc przyznawana przez państwa – Decyzja Komisji stwierdzająca niezgodność pomocy ze wspólnym rynkiem – Obowiązek uzasadnienia*

(art. 88 ust. 2 WE, art. 253 WE)

5. *Pomoc przyznawana przez państwa – Pojęcie – Charakter selektywny środka – Ulga podatkowa mająca zastosowanie do przedsiębiorstw nowo dopuszczonych do obrotu giełdowego – Wyczerpiecie – Uzasadnienie charakterem i strukturą krajowego systemu podatkowego – Obowiązek wykazania spoczywającego na danym państwie członkowskim*

(art. 87 ust. 1 WE)

6. *Pomoc przyznawana przez państwa – Wpływ na wymiany handlowe między państwami członkowskimi – Naruszenie konkurencji – Pomoc o nieznacznym rozmiarach w sektorze odczuwającym silną konkurencję*

(art. 87 ust. 1 WE)

7. *Pomoc przyznawana przez państwa – Zakaz – Odstępstwa – Pomoc, w stosunku do której można zastosować odstępowstwo przewidziane w art. 87 ust. 3 lit. c) WE*

(art. 87 ust. 3 lit. c) WE)

1. W ramach prowadzonego postępowania kontrolnego w sprawie pomocy państwa przewidzianego w art. 88 WE należy odróżnić, po pierwsze, wstępny etap badania pomocy ustanowiony w art. 88 ust. 3 WE, mający na celu jedynie umożliwienie Komisji sformułowania wstępnej opinii w sprawie czystości lub całkowitej zgodności danej pomocy ze wspólnym rynkiem, a po drugie, etap szczegółowego badania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE. Tylko w tej drugiej fazie, która ma umożliwić Komisji uzyskanie kompletnych informacji o cechach danych w sprawie, traktat WE nakłada na Komisję obowiązek wezwania zainteresowanych stron do przedstawienia uwag. Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia nr 659/1999 w sprawie stosowania art. 88 WE Komisja jest zobowiązana do wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE, jeżeli pierwsze badanie nie pozwoliło jej na przewyższenie wszystkich trudności związanych z kwestią, czy wydany przez państwo przepis podlegający jej kontroli stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, co najmniej wtedy, gdy podczas tego pierwszego badania nie byłaby ona w stanie dojść do przekonania, że dany przepis – przy założeniu, iż stanowi on pomoc państwa – jest w każdym razie zgodny ze wspólnym rynkiem.

Biorąc pod uwagę skutki prawne decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE, Komisja, zanim zakwalifikuje tymczasowo środki jako nową pomoc – w sytuacji gdy zainteresowane państwo członkowskie może się nie zgodzić z taką kwalifikacją, powinna poruszyć kwestię spornych środków z tym państwem członkowskim, aby umożliwić mu w stosownym przypadku wskazanie Komisji, że w jego opinii środki te nie stanowią pomocy lub stanowią istniejącą pomoc.

(por. pkt 35–37)

2. We wstępnym postępowaniu wyjaśniającym poszanowanie prawa do obrony wymaga umożliwienia zainteresowanemu państwu członkowskiemu przedstawienia w sposób skuteczny jego stanowiska wobec okoliczności faktycznych, na których Komisja opiera swoje oceny. Jednak uchylenie ostatecznej decyzji z powodu naruszenia prawa do obrony na tym etapie postępowania wymaga wykazania, że w razie niezastąpienia tej nieprawidłowości postępowanie zakończyłoby się innym rezultatem. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na zainteresowanym państwie członkowskim, skoro wszelkie naruszenia praw do obrony stanowią uchybienie przepisom proceduralnym wymagające powołań przez zainteresowaną stronę szczególnego negatywnego skutku, jakie naruszenie to wywołało w granicach jej praw podmiotowych.

(por. pkt 45)

3. Zasada kontradyktoryjności, która stanowi podstawową zasadę prawa wspólnotowego, a w szczególności element prawa do obrony, wymaga, aby dane przedsiębiorstwo miało w trakcie postępowania administracyjnego możliwość przedstawienia w skuteczny sposób swego stanowiska w kwestii prawdziwości i znaczenia zarzucanych czynów i okoliczności oraz w kwestii dokumentów, na podstawie których Komisja opiera swoje twierdzenie o istnieniu naruszenia traktatu WE. Zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 w sprawie stosowania art. 88 WE „decyzja o wszczęciu formalnej procedury dochodzenia zawiera podsumowanie odpowiednich kwestii faktycznych i prawnych, wstępny etap oceny Komisji odnośnie do charakteru pomocowego proponowanego środka i określa w sposób jasny i jednoznaczny co do jego zgodności ze wspólnym rynkiem”.

Decyzja o wszczęciu postępowania winna tym samym umożliwić zainteresowanym stronom skuteczne wzięcie udziału w formalnym postępowaniu wyjaśniającym, w trakcie którego będzie miały możliwość przedstawienia swych argumentów. W tym celu wystarczy, aby zainteresowani znali rozumowanie, które doprowadziło Komisję do wstępnego uznania, że badany rynek może stanowić nową pomoc niezgodną ze wspólnym rynkiem.

Komisja nie ma obowiązku informowania zainteresowanego państwa członkowskiego o swym stanowisku przed wydaniem decyzji, jeżeli tylko państwo członkowskie zostało wezwane do przedstawienia swych uwag.

(por. pkt 53, 54, 58)

4. Zakres obowiązku uzasadnienia zależy od charakteru danego aktu i od okoliczności, jakie towarzyszą jego przyjęciu. Uzasadnienie powinno ukazywać w jasny i jednoznaczny sposób tok rozumowania instytucji, która wydała akt, tak aby po pierwsze zainteresowani mogli zapoznać się z uzasadnieniem danego aktu oraz aby po drugie mogli bronić swych praw i zweryfikować zasadność decyzji. Nie ma takiej konieczności, by uzasadnienie aktu wyszczególniało wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne w zakresie, w jakim wątpliwość, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi określone w art. 253 WE, winna być oceniana nie tylko w świetle jego treści, ale również pod względem jego kontekstu, jak i ogółu norm prawnych regulujących daną dziedzinę. W szczególności Komisja nie ma obowiązku zajmować stanowiska w odniesieniu do wszystkich argumentów powoływanych przez zainteresowanych w postępowaniu przez nią prowadzonym. Wystarczy, by przedstawiła okoliczności faktyczne i prawne o istotnym znaczeniu w kontekście danej decyzji.

Poza tym, w przypadku systemu pomocy, Komisja może ograniczyć się do przestudiowania ogólnych cech spornego systemu pomocy, przy czym nie jest zobowiązana do badania każdego odrębnego przypadku jego zastosowania w celu ustalenia, czy ten system zawiera elementy pomocy.

O ile Komisja jest zobowiązana przywołać w uzasadnieniu decyzji przynajmniej okoliczności, w jakich pomoc została przyznana, ponieważ okoliczności te pozwalają wykazać, że pomoc ta może wywierać wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję lub stwarzać takie ryzyko, o tyle nie ma ona obowiązku dokonywania analizy ekonomicznej dotyczącej rzeczywistej sytuacji na danym rynku, udziału w rynku przedsiębiorstw będących beneficjentami pomocy, pozycji przedsiębiorstw konkurencyjnych i wymiany handlowej między państwami członkowskimi. Ponadto w przypadku pomocy przyznanej bezprawnie Komisja nie jest zobowiązana do wykazania rzeczywistych skutków takiej pomocy dla konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi. Taki obowiązek bowiem powodowałby, że państwa członkowskie wypłacające nielegalną pomoc znalazłyby się w pozycji uprzywilejowanej w stosunku do tych państw, które dokonały zgłoszenia planów pomocy.

(por. pkt 68, 69, 87, 158)

5. Artykuł 87 ust. 1 WE wymaga ustalenia, czy w danym systemie prawnym przepis krajowy może sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów w porównaniu z innymi, które znajdują się – w świetle celu tego systemu – w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.

Tak jest w przypadku korzyści podatkowej przyznanej wyjącznie przedsiębiorstwom dopuszczonym do obrotu giełdowego na rynku regulowanym w krótkim okresie obowiązywania systemu pomocy, podczas gdy korzyści płynące z tego systemu są dla wszystkich innych przedsiębiorstw niedostępne, bez względu na fakt, czy są to spółki już notowane na giełdzie czy

te? spółki niespełniające warunków, czy te? niemogące spełnić warunków wprowadzenia na giełdę w okresie obowiązywania systemu pomocy.

Co się tyczy ewentualnego uzasadnienia spornych rodzajów charakterem i strukturą krajowego systemu podatkowego, jeżeli tego rodzaju rozróżnienie opiera się na innych celach niż realizowane przez powszechny system, sporny rodzaj jest co do zasady uważany za spełniający przesłanki selektywności przewidziane w art. 87 ust. 1 WE. Do państwa członkowskiego, które ustanawia tego rodzaju rozróżnienie pomiędzy przedsiębiorstwami w dziedzinie podatkowej, należy wykazanie, iż jest ono faktycznie uzasadnione charakterem i strukturą spornego systemu.

(por. pkt 119, 120, 125)

6. Artykuł 87 ust. 1 WE zakazuje pomocy, która wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji. Przy dokonywaniu oceny tych dwóch przesłanek Komisja nie jest zobowiązana do wykazania faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie do zbadania, czy owa pomoc może mieć wpływ na tę wymianę handlową i czy może zakłócać konkurencję.

Nawet stosunkowo niewielkie znaczenie pomocy może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi, jeżeli w sektorze, w którym działa przedsiębiorstwa beneficjenci, istnieje silna konkurencja.

Poza tym, jeżeli organ państwowy sprzyja przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność w sektorze, który charakteryzuje się występowaniem intensywnej konkurencji, przyznając mu korzyść, to dochodzi do zmniejszenia konkurencji lub powstania ryzyka wystąpienia takiego zmniejszenia. Jeżeli korzyść jest ograniczona, konkurencja jest zakłócona w sposób ograniczony, niemniej jednak pozostaje ona zakłócona. Zakaz ujęty w art. 87 ust. 1 WE znajduje zastosowanie do wszelkiej pomocy, która zakłóca konkurencję lub stwarza ryzyko zakłócenia konkurencji, bez względu na to, jaka jest jej kwota w zakresie, w jakim wpływa ona na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.

(por. pkt 151, 152, 154, 155)

7. Zgodność z prawem decyzji Komisji stwierdzającej, że nowa pomoc nie spełnia warunków zastosowania odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) WE, powinna być oceniana jedynie w ramach tego przepisu, a nie z punktu widzenia wcześniejszej praktyki decyzyjnej Komisji.

Co do zasady pomoc operacyjna nie jest objęta zakresem stosowania art. 87 ust. 3 WE, ponieważ zakłóca warunki konkurencji w sektorach, w których została przyznana, przy czym ze swej istoty nie może ona spowodować osiągnięcia celów ustalonych w przytoczonym postanowieniu.

(por. pkt 170, 173)

z dnia 4 września 2009 r. (*)

Pomoc państwa – System pomocy wprowadzony w życie przez władze włoskie na rzecz przedsiębiorstw nowodopuszczonych do obrotu giełdowego ? Decyzja uznająca pomoc za niezgodną ze wspólnym rynkiem i nakazująca jej zwrot ? Obowiązek uzasadnienia ? Charakter selektywny – Wpływ na wymiany handlowe między państwami członkowskimi – Naruszenie konkurencji

W sprawie T-211/05

Republika Włoska, reprezentowana początkowo przez I. Braguglię, a następnie przez R. Adama oraz wreszcie przez I. Bruni, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez P. Gentilego, avvocato dello Stato,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez V. Di Bucciego oraz E. Righini, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mając za przedmiot wniosek o stwierdzenie nieważności decyzja Komisji z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie programu [systemu] pomocy państwa C 8/2004 (ex NN 164/2003), który Włochy wprowadziły w życie na rzecz spółek aktualnie notowanych na giełdzie (Dz.U. 2006, L 94, s. 42),

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (trzecia izba),

w składzie: J. Azizi, prezes, E. Cremona (sprawozdawca) i S. Frimodt Nielsen, sędziowie,

sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 9 września 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności postania sporu

1. Sporne przepisy krajowe

1 System pomocy wprowadzony w życie przez Republikę Włoską na rzecz spółek nowonotowanych na giełdzie został ustanowiony na mocy art. 1 ust. 1 lit. d) i art. 11 decreto legge disposizioni urgenti per favorire lo sviluppo e per la correzione dell'andamento dei conti pubblici [dekretom z mocą ustawy ustanawiającym pilne środki na rzecz promowania rozwoju oraz poprawy stanu finansów publicznych, zwanego dalej „DL 269/2003”) z dnia 30 września 2003 r. Omawiany system pomocy wszedł w życie w dniu 2 października 2003 r., w dniu ogłoszenia DL 269/2003 Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana (GURI, dziennik ustaw Republiki Włoskiej) bez uprzedniego powiadomienia o tym fakcie Komisji.

2 Artyku? 2 ust. 1 lit. d) DL 269/2003 przewiduje:

„Dla celów stosowania podatku dochodowego od osób prawnych spółki prowadzące działalność w dniu wejścia w życie [DL 269/2003] korzystają, bez szkody dla zwykłych odliczeń, ze zwolnień z następujących obciążeń:

[...]

d) kwoty kosztów dopuszczenia do obrotu na rynku regulowanym, w rozumieniu art. 11 [DL 269/2003].”

3 Artyku? 11 DL 269/2003 stanowi:

„Spółki, których akcje są dopuszczone do obrotu giełdowego na rynku regulowanym jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej po dniu wejścia w życie [DL 269/2003] do dnia 31 grudnia 2004 r. korzystają ze stopy oprocentowania dochodów niższej o 20% za rok podatkowy, w którym jej akcje zostały dopuszczone do obrotu giełdowego oraz za dwa następne lata podatkowe, jeżeli akcje te nie były uprzednio negocjowane na rynku regulowanym innego państwa członkowskiego Unii [...] i jeżeli w celu dopuszczenia do obrotu giełdowego przedstawiły one ofertę subskrypcji akcji przewidującą podwyżkę rzędu 15% lub więcej wartości netto kapitału zakładowego wynikającego z bilansu roku podatkowego poprzedzającego rok przedstawienia oferty, po zwrocie kosztów działalności gospodarczej.

2. Maksymalna wartość zadeklarowanego dochodu netto, do którego stosuje się obniżone stawki podatku, w rozumieniu art. 11 ust. 1, wynosi 30 milionów EUR.

3. W przypadku gdy akcje, do których odnosi się art. 11 ust. 1 zostają wycofane z giełdy i poza przypadkami ujętymi w art. 133 dekretu z mocą ustawy z dnia 24 lutego 1998 r. nr 58 [mianowicie w przypadku spółki następnie wprowadzonej do obrotu na innej giełdzie europejskiej zapewniającej poziom ochrony inwestorów równy poziomowi gwarantowanemu przez włoską giełdę papierów wartościowych], przewidziane tym przepisem zwolnienie podatkowe jest ograniczone do lat podatkowych zakończonych przed wycofaniem akcji z obrotu.

4. Zwolnienie przewidziane w art. 1 i następnych dekretu z mocą ustawy z dnia 18 grudnia 1997 r. nr 466 nie znajduje zastosowania do spółek, do których odnosi się ust. 1 niniejszego przepisu. Spółki te mogą jednak wybrać, zamiast zwolnienia przewidzianego w [DL 269/2003], zwolnienie podatkowe ustanowione ww. dekretem z mocą ustawy z dnia 18 grudnia 1997 r. nr 466.”

4 Decreto legislativo n° 466 (sul) riordino delle imposte personali sul reddito al fine di favorire la capitalizzazione delle imprese, a norma dell'art. 3, comma 162, lettere a), b), c), d) ed f), della legge 23 dicembre 1996, n° 662 [dekret z mocą ustawy dotyczący reformy podatków dochodowych, mającej na celu stworzenie okoliczności sprzyjających kapitalizacji przedsiębiorstw, zgodnie z art. 3, akapit 162 lit. a), b), c), d) i f) ustawy nr 662 z dnia 23 grudnia 2003 r.] z dnia 18 grudnia 1997 r., ogłoszone w dodatku zwyczajnym do GURI nr 3 z dnia 5 stycznia 1998 r. ustanowił o system ulg podatkowych zwany „Super DIT” (zwany dalej „Super DIT”). Super DIT przewidywał w szczególności obniżenie w wysokości 7% stawki podatku stosowanej do zwykłego wynagrodzenia wynikającego z podwyższenia zainwestowanego kapitału, który nie może osiągnąć poziomu średniej stawki podatkowej niższej niż 20% w odniesieniu do osób prawnych, których udziały i akcje są dopuszczone do obrotu giełdowego na rynku regulowanym przez okres trzech lat podatkowych następujących po pierwszym notowaniu na giełdzie. Super DIT został uchylony mocą legge no 383 (su) primi interventi per il rilancio dell'economia (ustawa dotycząca pierwszych interwencji w celu pobudzenia gospodarki) z dnia 18 października 2001 r.

ogłoszonej w GURI nr 248, z dnia 24 października 2001 r. Niemniej jednak spółki, które w dniu 30 czerwca 2001 r. dokonały zwiększenia kapitału w rozumieniu przywołanych przepisów, nadal korzystały z przytoczonych ulg.

5 Zgodnie z art. 11 ust. 4 DL 269/2003 zainteresowane spółki mogły dokonać wyboru pomiędzy zachętami podatkowymi przyznanymi na mocy tego przepisu lub zwolnieniami przewidzianymi w Super DIT.

2. Procedura administracyjna i zaskarżona decyzja

6 Pismem z dnia 22 października 2003 r. Komisja zwróciła się do władz włoskich o dostarczenie informacji w przedmiocie przepisów DL 269/2003 oraz ich wejścia w życie, przypominając tym samym o ciążącym na nich, na mocy art. 88 ust. 3 WE, obowiązku notyfikacji.

7 Pismem z dnia 5 listopada 2003 r. władze włoskie przekazały wymagane informacje, uściślając z jednej strony, że DL 269/2003 oczekuje na przekształcenie w ustawę, a po drugie, że zawarte w nim przepisy nie mają znaczenia dla ustalenia wysokości zaliczki na poczet podatku dochodowego w roku podatkowym 2003.

8 Pismem z dnia 19 grudnia 2003 r. Komisja przypominała ponownie władzom włoskim o ich obowiązkach wynikających z art. 88 ust. 3 WE i wezwała je do poinformowania ewentualnych beneficjentów o konsekwencjach przewidzianych w traktacie WE i art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88] WE (Dz.U. L 83, s. 1) w przypadku gdyby zostało ustalone, że sporne środki stanowią pomoc przewidzianą niezgodnie z prawem. Władze włoskie nie zareagowały na to pismo.

9 Pismem z dnia 18 lutego 2004 r. Komisja poinformowała Republikę Włoską o decyzji wszczęcia postępowania z art. 88 ust. 2 WE w przedmiocie pomocy o charakterze podatkowym przyznanej na podstawie art. 1 lit. d) i art. 11 DL 269/2003. Władze włoskie przedstawiły uwagi w tym temacie w dniu 21 kwietnia 2004 r.

10 Decyzja Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej z dnia 3 września 2004 r. (Dz.U. C 221, s. 7).

11 W dniach 16 i 27 września 2004 r., odbyły się spotkania pomiędzy służbami Komisji a władzami włoskimi w celu zbadania niektórych aspektów spornych środków.

12 W dniu 4 października 2004 r. Komisji doręczono uwagi Borsa Italiana SpA (włoskiej giełdy papierów wartościowych). Komisja przekazała wspomniane uwagi władzom włoskim, które pismem z dnia 30 listopada 2004 r. przedstawiły Komisji komentarz na ich temat.

13 W dniu 16 marca 2005 r. Komisja wydała decyzję 2006/261/WE w przedmiocie systemu pomocy C 8/2004 (ex NN 164/2003) przewidzianą przez władze włoskie na rzecz spółek nowonotowanych na giełdzie (Dz.U. 2006, L 94, s. 42, zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”).

14 W zaskarżonej decyzji na wstępie Komisja opisuje postępowanie poprzedzające wydanie decyzji (pkt I) oraz sporne środki (pkt II). Następnie przedstawia powody wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego (pkt III), uwagi władz włoskich jak również zainteresowanych osób trzecich (pkt IV) i własną ocenę spornej pomocy (pkt V).

15 Przedstawiając własną ocenę, Komisja wskazała po pierwsze, że badany system pomocy przyznawany oczywiste korzyści o charakterze selektywnym, ponieważ stanowi on wyłączenia spod normalnego funkcjonowania systemu fiskalnego i stwarza uprzywilejowaną pozycję

niektórym przedsiębiorstwom (motywy 26–32 zaskarżonej decyzji).

16 Po drugie, zwraca ona uwagę, że korzyści przyznane pochodzą od państwa w postaci rezygnacji z wpływów podatkowych normalnie uzyskiwanych przez włoski skarb (motyw 33 zaskarżonej decyzji).

17 Po trzecie, Komisja jest zdania, że sporne środki stwarzają ryzyko oddziaływania na wymiany handlowe między państwami członkowskimi i zakłócania konkurencji pomiędzy przedsiębiorstwami, skoro spółki korzystające z pomocy mogły działać na rynkach międzynarodowych i prowadziły działalność handlową i inne rodzaje działalności gospodarczej na rynkach charakteryzujących się silną konkurencją (motywy 34–37 zaskarżonej decyzji).

18 Po czwarte, Komisja podkreśla, że władze włoskie zastosowały sporne środki nie uprzedzając o tym Komisji w związku z czym stanowi one pomoc niezgodną z prawem (motyw 38 zaskarżonej decyzji).

19 Po piąte, Komisja poświęca motywy 39–45 zaskarżonej decyzji na analizę zgodności systemu pomocy ze wspólnym rynkiem, wykluczając okoliczności, które mogłyby wchodzić w zakres wyjątków przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3 WE.

20 Sentencja zaskarżonej decyzji brzmi następująco:

„Artykuł 1

Program [system] pomocy państwa udzielanej w formie zachęt [bodźców] podatkowych na rzecz spółek dopuszczonych do notowania na europejskich giełdach, przewidzianej w art. 1 ust. 1 lit. d) oraz art. 11 dekretu z mocy ustawy nr 269 z dnia 30 września 2003 r., który Włochy wprowadziły w życie, jest niezgodny ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

Włochy znoszą pomoc wyszczególnioną w art. 1 ze skutkiem od roku podatkowego, w którym przypada data notyfikacji niniejszej decyzji.

Artykuł 3

1. Włochy podejmują wszelkie niezbędne czynności w zakresie odzyskania od beneficjentów wyszczególnionej w art. 1 pomocy, udzielonej im nielegalnie.

2. Odzyskanie następuje bezzwłocznie i zgodnie z procedurami prawa krajowego pod warunkiem, że zezwalał one na bezzwłoczne i skuteczne wykonanie niniejszej decyzji.

3. Odzyskanie zostaje przeprowadzone jak najszybciej. W szczególności jeżeli pomoc została już przydzielona w formie obniżenia kwoty należnych podatków w trakcie bieżącego roku podatkowego, [Republika Włoska] musi [i] odzyskać całość należny podatek w momencie ostatniej wpłaty przewidzianej za 2004 r. We wszystkich pozostałych przypadkach [Republika Włoska] odzyskuje należny podatek najpóźniej do końca okresu podatkowego, w którym przypada data notyfikacji niniejszej decyzji.

4. Pomoc do odzyskania zawiera odsetki naliczane od daty udzielenia beneficjentom pomocy aż do daty faktycznego odzyskania.

5. Odsetki są naliczane zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia (WE) nr 794/2004.

6. W ciągu 2 miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji [Republika Włoska] nakazuje wszystkim beneficjentom pomocy wyszczególnionej w art. 1 zwrot nielegalnej pomocy wraz z odsetkami.

Artykuł 4

W ciągu 2 miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji [Republika Włoska] informuje Komisję o działaniach podjętych w celu dostosowania się do niej. [Republika Włoska] przedstawia w tym samym terminie wszelkie dokumenty potwierdzające postępowania dotyczące odzyskania od beneficjentów nielegalnej pomocy.

[...]"

Przebieg postępowania i zbadania stron

21 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 26 maja 2005 r. Republika Włoska wniosła niniejszą skargę.

22 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd postanowił otworzyć procedurę ustną i w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu Sądu zadał stronom pytania na piśmie, wzywając je do udzielenia pisemnych odpowiedzi. Strony odpowiedziały w wyznaczonym na to terminie.

23 Na rozprawie w dniu 9 września 2008 r. Sąd wysłuchał występień stron i ich odpowiedzi na pytania.

24 Republika Włoska wniosła do Sądu o:

- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

25 Komisja wniosła do Sądu o:

- oddalenie skargi;
- obciążenie Republiki Włoskiej kosztami postępowania.

Co do prawa

26 Republika Włoska powołuje pięć zarzutów. Zarzut pierwszy jest oparty co do zasady na naruszeniu zasady kontradiktoryjności jeżeli chodzi o wszczęcie postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE. Zarzut drugi dotyczy naruszenia istotnych przepisów proceduralnych i art. 253 WE ponieważ Komisja nie uwzględniła faktu istnienia we włoskim porządku prawnym innego środka o takich samych cechach jak sporne środki. Zarzuty trzeci i czwarty są oparte na naruszeniu art. 87 WE jak również na braku uzasadnienia. W ramach trzeciego zarzutu Republika Włoska powołuje się również na naruszenie zasady kontradiktoryjności w odniesieniu do konkretnego zarzutu przywołanego przez Komisję w zaskarżonej decyzji. Sąd zbada w pierwszej kolejności zarzut naruszenia zasady kontradiktoryjności podniesiony w ramach zarzutu pierwszego, jak i w ramach zarzutu trzeciego, następnie zarzut braku uzasadnienia, w stosunku do całości argumentacji przedstawionej przez Republikę Włoską i wreszcie do zarzutu naruszenia art. 87 WE.

1. *W przedmiocie naruszenia zasady kontradyktoryjności*

27 Republika Włoska powołuje się w sprawie na naruszenie zasady kontradyktoryjności tak w ramach zarzutu pierwszego, jak i w związku z naruszeniem art. 87 ust. 1 WE w ramach zarzutu trzeciego.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu zasady kontradyktoryjności w odniesieniu do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

Argumenty stron

28 Republika Włoska zarzuca Komisji, że wszczęcie formalne postępowanie wyjaśniające w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE, nie wzywa jej uprzednio do złożenia wyjaśnień w przedmiocie charakteru i skutków spornych środków. Powołuje się ona w tym zakresie na wyrok Trybunału z dnia 10 maja 2005 r. w sprawie C-400/99 Włochy przeciwko Komisji (Rec. s. I-3657, pkt 29-31). Z orzeczenia w tej sprawie wynika, że Komisja ma w pierwszej kolejności przed wszczęciem procedury z art. 88 ust. 2 WE, obowiązek przedyskutowania spornych środków z państwem członkowskim, tak aby mogło ono wykazać, że środki te nie stanowią pomocy, lub że stanowią pomoc już istniejącą.

29 Republika Włoska podnosi co do zasady, że w piśmie z dnia 22 października 2003 r. Komisja ograniczyła się do sformułowania ogólnego wniosku o dostarczenie informacji, dotyczącego ogółu środków, bez jakiegokolwiek odwołania do art. 1 i 11 DL 269/2003, co uniemożliwiło przeprowadzenie wstępnej dyskusji nad szczególnymi cechami spornych środków. Poza tym w piśmie z dnia 19 grudnia 2003 r. Komisja wskazała, iż nie dysponuje dowodami pozwalającymi wykluczyć, że środki przewidziane w DL 269/2003 stanowią pomoc państwa niezgodną ze wspólnym rynkiem. Sposób w jaki pismo to zostało sformułowane uniemożliwił władzom włoskim zrozumienie wątpliwości Komisji co do spornych środków. Stwierdzając w tym samym piśmie, iż nie posiada informacji pozwalających na wykluczenie, że dwóch spośród potencjalnych beneficjentów skorzystało z obniżenia podatku DL 269/2003, Komisja nie uwzględniła poza tym dowodów dostarczonych przez władze włoskie w celu wykazania, że środki te nie miały żadnego wpływu na wymiar zaliczki na poczet podatku należnego za rok 2003.

30 Z ust. 3 tego listu wynika ponadto, że Komisja nie mogła wykluczyć, że bodźce podatkowe przewidziane w art. 11 DL 269/2003 miały charakter pomocy operacyjnej. Komisja nie uszczegółowiła jednak powodów, dla których uznała lub przynajmniej podejrzewała po pierwsze, że ma do czynienia z pomocą państwa, a po drugie, że pomoc ta ma charakter pomocy operacyjnej, która „normalnie” nie korzysta z wyłączenia przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) WE. Poza tym, skoro wspomniany ustęp pisma nie odwoływał się w żaden sposób do środka, o którym mowa w art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003, można by przypuszczać, że sporny środek mógł stanowić w opinii Komisji pomoc inwestycyjną, która może być dopuszczalna w świetle art. 87 ust. 3 lit. c) WE.

31 Mając na względzie niemożność, w świetle tych okoliczności, wszczęcia najmniejszej wstępnej dyskusji, Republika Włoska nie zareagowała na pismo Komisji z dnia 19 grudnia 2003 r. o dostarczenie dodatkowych informacji dostarczywszy dotychczas wszystkie użyteczne informacje w piśmie z dnia 5 listopada 2003 r.

32 Republika Włoska kwestionuje poza tym argument Komisji jakoby odbycie dyskusji co do ewentualnego uznania spornych środków za istniejącą pomoc państwa na wstępnym etapie postępowania byłoby konieczne, na tej podstawie, że korzyści podatkowe jakie środki te

przewiduj?, winny zosta? ocenione jako ci?g?o?? wcze?niejszych korzy?ci przyznanych na mocy dekretu ustawodawczego nr 466 ustanawiaj?cego Super DIT.

33 W ka?dym razie Republika W?oska twierdzi, ?e sporne ?rodki nie mog? z technicznego punktu widzenia zosta? zawieszono, i ?e decyzja o wszcz?ciu post?powania nie spowodowa?a ?adnego skutku zawieszaj?cego, maj?c na uwadze termin wprowadzenia spornych ?rodk?w w ?ycie. Jest ona zdania, ?e by?o to zatem dopuszczalne niepodejmowanie ?adnych dzia?a? wobec decyzji o wszcz?ciu post?powania, zachowuj?c jednocze?nie mo?liwo?? powo?ania si? na ewentualne wady obci??aj?ce t? decyzj? w ramach skargi o stwierdzenie niewa?no?ci decyzji ostatecznej.

34 Komisja odrzuca argumentacj? Republiki W?oskiej.

Ocena S?du

35 Nale?y zauwa?y?, ?e w ramach prowadzonego post?powania kontrolnego w sprawie pomocy pa?stwa przewidzianego w art. 88 WE nale?y odr?ni?, po pierwsze, wst?pna faz? badania pomocy ustanowionej w art. 88 ust. 3 WE, maj?c na celu jedynie umo?liwienie Komisji sformu?owania wst?pnej opinii w sprawie cz??ciowej lub ca?kowitej zgodno?ci danej pomocy ze wsp?lnym rynkiem, a po drugie, faz? szczeg?owego badania, o kt?rej mowa w art. 88 ust. 2 WE. Tylko w tej drugiej fazie, kt?ra ma umo?liwi? Komisji uzyskanie kompletnych informacji o ca?o?ci danych w sprawie, traktat WE nak?ada na Komisj? obowi?zek wezwania zainteresowanych stron do przedstawienia uwag (wyrok S?du z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie T?95/03 Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid et Federación Catalana de Estaciones de Servicio przeciwko Komisji, Rec. s. II?4739, pkt 133).

36 Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporz?dzenia nr 659/1999 Komisja jest zobowi?zana do wszcz?cia post?powania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE, je?li pierwsze badanie nie pozwoli?o jej na przewy?czenie wszystkich trudno?ci zwi?zanych z kwesti?, czy wydany przez pa?stwo przepis podlegaj?cy jej kontroli stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, co najmniej wtedy gdy podczas tego pierwszego badania nie by?a ona w stanie doj?? do przekonania, ?e dany przepis – przy za?o?eniu, i? stanowi on pomoc pa?stwa – jest w ka?dym razie zgodny ze wsp?lnym rynkiem (ww. w pkt 35 powy?ej wyrok w sprawie Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid et Federación Catalana de Estaciones de Servicio przeciwko Komisji, pkt 134).

37 Bior?c pod uwag? skutki prawne decyzji o wszcz?ciu post?powania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE, Komisja, zanim zakwalifikuje tymczasowo ?rodki, kt?rych to post?powanie dotyczy, jako now? pomoc – w sytuacji gdy zainteresowane pa?stwo cz?onkowskie mo?e si? nie zgodzi? z tak? kwalifikacj?, powinna poruszy? kwesti? spornych ?rodk?w z tym pa?stwem cz?onkowskim, aby umo?liwi? mu w stosownym przypadku wskazanie Komisji, ?e w jego opinii ?rodki te nie stanowi? pomocy lub stanowi? istniej?c? pomoc (ww. w pkt 28 powy?ej wyrok w sprawie W?ochy przeciwko Komisji, pkt 29).

38 Analiza korespondencji pomi?dzy w?adzami w?oskimi a s?u?bami Komisji nie wykaza?a ?adnego uchybienia zobowi?zaniom ci???cym na Komisji.

39 Po pierwsze, pismo Komisji z dnia 22 pa?dziernika 2003 r., b?d?ce wnioskiem o dostarczenie og?lnych informacji dotyczy?o og?u ?rodk?w przewidzianych w DL 269/2003, w tym zawartych w cz??ci zatytu?owanej „?rodek 4”, spornych ?rodk?w.

40 W pi?mie tym, wskazuj?c, ?e niekt?re przepisy podatkowe „wydaj? si? zawiera? zwolnienia podatkowe dla niekt?rych kategorii przedsi?biorstw, mianowicie pomoc ad hoc dla niekt?rych przedsi?biorstw w rozumieniu art. 87 ust. 1 [WE]” Komisja wezwa?a w?adze w?oskie do

sprecyzowania dok?adnego charakteru przewidzianych korzy?ci podatkowych, to?samo?ci i (cho?by szacunkowej) liczby beneficjentów korzy?ci, wp?yw finansowy (cho?by szacunkowy) zwi?zany z ich przyznaniem, ich ewentualne uzasadnienie w ramach systemu podatkowego i wszystkie inne informacje, które umo?liwi?yby jej wyrobienie sobie opinii na ten temat.

41 W?adze w?oskie odpowiedzia?y na to pismo w dniu 5 listopada 2003 r. podkre?laj?c ogólny charakter spornych ?rodków odrzucaj?c ich kwalifikacj? jako pomocy pa?stwa.

42 Po drugie, w pi?mie z dnia 19 grudnia 2003 r. Komisja stwierdzi?a, ?e nie posiada informacji pozwalaj?cych jej wykluczy?, ?e badane bod?ce podatkowe stanowi? korzy?? podatkow? ograniczon? do niektórych przedsi?biorstw dopuszczonych do obrotu gie?dowego na rynku regulowanym w okresie stosowania systemu pomocy, oraz ?e korzy?? ta powodowa?a zak?ócenie konkurencji i wspólnotowej wymiany handlowej. Doda?a ona jednocze?nie, ?e nie dysponuje informacjami pozwalaj?cymi wykluczy?, ?e bod?ce podatkowe przewidziane w art. 11 DL 269/2003 stanowi?y pomoc operacyjn? zwykle niezgodn? ze wspólnym rynkiem, poniewa? nie dotyczy ona inwestycji lub celów, o których mowa w art. 87 ust. 3 WE. Wreszcie Komisja wezwa?a w?adze w?oskie do poinformowania potencjalnych beneficjentów przytoczonych korzy?ci podatkowych o mo?liwo?ci konieczno?ci zwrotu pomocy, je?eli zostanie ona uznana za nielegaln?.

43 W pi?mie tym Komisja udost?pnia w?adzom w?oskim wst?pn? analiz?, daj?c im w ten sposób mo?liwo?? podniesienia ewentualnych zastrze?e?, czego w?adze w?oskie nie uczyni?y.

44 Maj?c na wzgl?dzie powy?sze uwagi, nale?y uzna?, ?e wbrew temu co podnosi Republika W?oska, sporne ?rodki zosta?y z ni? przedyskutowane zanim Komisja wyda?a decyzj? o wszcz?ciu post?powania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE.

45 W ka?dym razie nale?y wskaza?, ?e nawet je?li poszanowanie prawa do obrony wymaga umo?liwienia zainteresowanemu pa?stwu cz?onkowskiemu przedstawienia w sposób skuteczny jego stanowiska wobec okoliczno?ci faktycznych, na których Komisja opar?a sw? ocen? (zob. podobnie wyrok Trybuna?u z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C?142/87 Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I?959, pkt 47), to jednak uchylenie ostatecznej decyzji z powodu naruszenia prawa do obrony na wst?pnym etapie post?powania wymaga wykazania, ?e w razie niezaisnienia tej nieprawid?owo?ci post?powanie zako?czy?oby si? innym rezultatem (zob. podobnie ww. wyroki Trybuna?u w sprawie Belgia przeciwko Komisji, pkt 48, z dnia 5 pa?dziernika 2000 r. w sprawie C?288/96 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. s. I?8237, pkt 101; wyrok S?du z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie T?198/01 Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, Rec. s. II?2717, pkt 201, oraz przytoczone tam orzecznictwo). Ci??ar dowodu w tym zakresie spoczywa na zainteresowanym pa?stwie cz?onkowskim, skoro wszelkie naruszenia praw do obrony stanowi? uchybienie przepisom proceduralnym wymagaj?ce powo?ania przez zainteresowan? stron? szczególnego negatywnego skutku, jakie naruszenie to wywo?a?o w granicach jej praw podmiotowych (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, pkt 203).

46 Nale?y stwierdzi?, w tym wzgl?dzie, ?e Republika W?oska nie dostarczy?a ?adnego dowodu pozwalaj?cego na ustalenie, ?e w razie niewyst?pienia nieprawid?owo?ci, na które si? powo?uje, post?powanie zako?czy?oby si? innym rezultatem, ale ograniczy?a si? do wskazania, ?e „nikt nie jest w stanie »zgadn??«, jakie by?yby skutki wst?pnej dyskusji nad pó?niejszym rozwojem post?powania, która nigdy nie mia?a miejsca”.

47 Republika Włoska w szczególności nie wykazała negatywnego skutku jaki wynika z uchybienia obywateli tego decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE, na które się powołuje.

48 W świetle ogółu powyższych uwag należy stwierdzić, że sporne roszki zostały przedyskutowane z władzami włoskimi przed wydaniem przez Komisję decyzji o wszczęciu postępowania, oraz że w każdym razie Republika Włoska nie wykazała istnienia nieprawidłowości lub uchybienia w odniesieniu do decyzji o wszczęciu postępowania, którego niezastosowanie sprawiłoby, że postępowanie zakończyłoby się innym rezultatem.

49 Zarzut pierwszy należy zatem oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie czwartej zarzutu trzeciego opartej na naruszeniu zasady kontrydiktoryjności

Argumenty stron

50 Republika włoska twierdzi, że dopiero w zaskarżonej decyzji, zwłaszcza w jej motywie 30, Komisja powołała po raz pierwszy zarzucić jakieś przedsiębiorstwa włoskie uzyskujące wskutek stosowania spornych ulg podatkowych w odniesieniu do zysków jakie realizowały one na poziomie państwowym i fakt, że przedsiębiorstwa zagraniczne mogły korzystać z podobnej ulgi jedynie w odniesieniu do zysków jakie realizowały we Włoszech. Komisja naruszyła w ten sposób zasadę kontrydiktoryjności.

51 Republika włoska podnosi, że w decyzji o wszczęciu postępowania i podczas jego przebiegu Komisja powołała się wyjątkowo na kwestię różnicy w traktowaniu przedsiębiorstw włoskich i przedsiębiorstw zagranicznych, polegającej na tym, że te pierwsze korzystały z systemu istotnych ulg, podczas gdy te drugie były wyłączone spod jego obowiązywania. Komisja nie podniosła natomiast nigdy kwestii różnicy traktowania pomiędzy przedsiębiorstwami włoskimi i zagranicznymi, które podlegały spornemu systemowi pomocy.

52 Komisja nie zgadza się z argumentacją Republiki Włoskiej.

Ocena Sądu

53 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zasada kontrydiktoryjności, która stanowi podstawową zasadę prawa wspólnotowego, a w szczególności element prawa do obrony, wymaga, aby dane przedsiębiorstwo miało w trakcie postępowania administracyjnego możliwość przedstawienia w skuteczny sposób swego stanowiska w kwestii prawdziwości i znaczenia zarzucanych czynów i okoliczności oraz w kwestii dokumentów, na podstawie których Komisja oparła swoje twierdzenie o istnieniu naruszenia traktatu WE (wyrok Trybunału z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie C-413/06 P Bertelsmann i Sony Corporation of America przeciwko Impala, Zb.Orz. s. I-4951, pkt 61; zobacz również podobnie wyrok Sądu z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie T-301/01 Alitalia przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1753, pkt 169, oraz przytoczone tam orzecznictwo).

54 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 „decyzja o wszczęciu formalnej procedury dochodzenia zawiera podsumowanie odpowiednich kwestii faktycznych i prawnych, wstępne oceny Komisji odnośnie do charakteru pomocowego proponowanego roszka i określa w szczególności co do jego zgodności ze wspólnym rynkiem”. Decyzja o wszczęciu postępowania winna tym samym umożliwić zainteresowanym stronom skuteczne wzięcie udziału w formalnym postępowaniu wyjaśniającym, w trakcie którego będą miały możliwość przedstawienia swych argumentów. W tym celu wystarczy, aby zainteresowani

znali rozumowanie, które doprowadziło Komisję do wstępnego uznania, że badany środek może stanowić nową pomoc niezgodną ze wspólnym rynkiem (wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 2002 r. w sprawach połączonych T-195/01 i T-207/01 Government of Gibraltar przeciwko Komisji, Rec. s. II-2309, pkt 138).

55 Należy również wskazać na fakt, że formalne postępowanie wyjaśniające umożliwia zgłaszanie i wyjaśnienie kwestii podniesionych w decyzji o wszczęciu postępowania, tak że ewentualne różnice pomiędzy tą decyzją a decyzją ostateczną nie mogły być traktowane jako stanowiące same w sobie wadę obciążającą zgodność z prawem tej ostatniej.

56 Na gruncie niniejszej sprawy należy przypomnieć, że w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, a konkretniej w pkt 19 tej decyzji, Komisja wskazała, że wydaje się, iż sporne środki przewidywały korzyści jedynie na rzecz przedsiębiorstw z siedzibą we Włoszech ze szkód dla przedsiębiorstw zagranicznych działających w tym państwie, jako że te ostatnie nie miały prawa do ulg podatkowych przyznawanych na mocy tych przepisów. W piśmie z dnia 21 kwietnia 2004 r. wadze włoskie wskazały, że zgodnie z art. 11 DL 269/2003 spółki zagraniczne posiadające we Włoszech stałe miejsce wykonywania działalności gospodarczej i dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Unii również mogą korzystać ze spornych środków. W następstwie tego pisma Komisja w motywie 30 zaskarżonej decyzji stwierdziła i doprecyzowała, że mimo to nadal istnieje różnica w traktowaniu przedsiębiorstw włoskich i zagranicznych, w zakresie w jakim ulgi podatkowe przyznane w ramach spornego systemu pomocy dotyczą zysków realizowanych przez jedno przedsiębiorstwo na poziomie światowym oraz zysków generowanych i opodatkowanych przez inne przedsiębiorstwa jedynie we Włoszech.

57 Należy zatem zwrócić uwagę, na to co słusznie podkreśla Komisja, że jeżeli jej stanowisko z czegoś pewności wyklarowało się w stosunku do wątpliwości wyrażonych w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, co było wada nie wynikająca z opartego na kontradiktoryjności dialogu z władzami włoskimi, które miały sposobność, w trakcie czegoś formalnego postępowania wyjaśniającego, przedstawienia swego stanowiska względem zarzutów Komisji. W rzeczywistości, wbrew temu co twierdzi Republika Włoska, przedmiot zarzutu sformułowanego przez Komisję w pkt 30 preambuły do zaskarżonej decyzji nie różni się od zarzutu postawionego w decyzji o wszczęciu postępowania, w szczególności w jej pkt 19. Różni się on wyraźnie oceną zakresu odmienności traktowania przedsiębiorstw, które zarejestrowały działalność gospodarczą we Włoszech i przedsiębiorstw, które tego nie uczyniły i z tego względu również zakresu selektywnej korzyści na rzecz przedsiębiorstw zarejestrowanych we Włoszech.

58 Ponadto z żadnego przepisu poświęconego kontroli pomocy państwa ani z orzecznictwa nie wynika, że Komisja ma obowiązek informowania zainteresowanego państwa członkowskiego o swym stanowisku przed wydaniem decyzji, jeżeli tylko państwo członkowskie zostało wezwane do przedstawienia swych uwag, co miało miejsce w niniejszej sprawie (zob. podobnie ww. w pkt 45 powyżej wyrok w sprawie Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, pkt 198).

59 W każdym razie, jak to zostało stwierdzone w pkt 45 powyżej, każde naruszenie prawa do obrony stanowi uchybienie przepisom proceduralnym wymagającym przywołania przez zainteresowane państwo członkowskie szczególnego skutku negatywnego w granicach jej praw podmiotowych spowodowanego przez to naruszenie. W tym zakresie wystarczy stwierdzić, że Republika Włoska nie wykazała, że w razie niezastosowania naruszenia, na które się powołuje, postępowanie doprowadziłoby do innego rezultatu.

60 Z analizy tej części zarzutu trzeciego wynika, że zarzut naruszenia zasady kontradiktoryjności winien zostać oddalony.

2. W przedmiocie braku uzasadnienia

61 Republika Włoska powołuje zarzut naruszenia art. 253 WE tak w ramach zarzutu drugiego jak i w związku z zarzutem naruszenia art. 87 WE w ramach zarzutu trzeciego, czwartego i piątego.

Argumenty stron

62 W ramach zarzutu drugiego Republika Włoska zarzuca Komisji brak udzielenia wyraźnej odpowiedzi na uwagi przedstawione w piśmie z dnia 30 listopada 2004 r. w odpowiedzi na uwagi Borsa italiana, w którym to twierdziła ona, że tego rodzaju środek o cechach podobnych do spornych środków istnieje już we włoskim porządku prawnym pod nazwą Super DIT. Środek ten, który był powiązany z bodźcami podatkowymi przewidzianymi w art. 11 ust. 4 DL 269/2003, był już przedmiotem wniosku Komisji o udzielenie informacji na temat jego ewentualnych aspektów dyskryminacyjnych, które zostały następnie wyeliminowane przez uwagi władz włoskich. Poza tym ten środek był już przedmiotem formalnego postępowania Rady ds. Gospodarczych i Finansów, która uznała go za środek niepowodujący szkody w rozumieniu uchwały Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w Radzie w dniu 1 grudnia 1997 r. w sprawie Kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania przedsiębiorstw (Dz.U. 1998, C 2, s. 2).

63 W szczególności opierając się na wyroku Sądu z dnia 6 marca 2003 r. w sprawach połączonych T-228/99 i T-233/99 Westdeutsche Landesbank Girozentrale i Land Nordrhein-Westfalen przeciwko Komisji (Rec. s. II-435, zwanym dalej „WestLB”, pkt 279-281) i przytoczonego tam orzecznictwa, Republika Włoska twierdzi, że Komisja winna była przedstawić powody dla czego uważa, że nie ma obowiązku przyjąć takiego samego stanowiska jakie zajęła w odniesieniu do Super DIT. Co do zasady, Komisja winna była wyjaśnić powody, dla których w zaskarżonej decyzji uznała za niezgodny ze wspólnym rynkiem środek podobny do innego nieznacznie go poprzedzającego, mianowicie Super DIT, w odniesieniu do którego nie podniosła żadnych zastrzeżeń.

64 W ramach zarzutu trzeciego Republika Włoska powołuje się na naruszenie art. 253 WE w zakresie w jakim Komisja uznała w zaskarżonej decyzji, że spółki dopuszczone do obrotu giełdowego w okresie stosowania systemu pomocy czerpały korzyści o charakterze selektywnym. Komisja ograniczyła się do stwierdzenia, że odmienne traktowanie nie odpowiada żadnej istotnej różnicy pomiędzy sytuacją spółek notowanych na giełdzie i spółek nienotowanych i nie zajęła również żadnej pozycji w temacie argumentów powołanych w tym względzie przez Borsa italiana, jak i władze włoskie.

65 W ramach zarzutu czwartego Republika Włoska twierdzi, że zaskarżona decyzja jest obciążona brakiem uzasadnienia, w zakresie w jakim Komisja stwierdza, iż sporny środek ma wpływ na konkurencję wewnątrzspółnotową. Komisja winna być przynajmniej wskazać szczegółowe okoliczności, z których wnioskować, że konkurencja może ulec zmianie, oraz że może mieć to potencjalnie wpływ na wymiany pomiędzy rynkami państw członkowskich. Ma to tym większe znaczenie w niniejszej sprawie, ponieważ zainteresowane przedsiębiorstwa działają w różnych sektorach gospodarki a udzielona pomoc być niewielkiej wartości. Komisja nie wykazała, że sporne środki stanowią pomoc operacyjną, trzymając się twierdzeń ogólnych i szacunkowych. Republika Włoska poza tym zwraca uwagę, że Komisja w zaskarżonej decyzji zbadała wyłącznie jeden ze spornych środków, mianowicie obniżenie stawki podatku przewidziane w art. 11 DL 269/2003, nie dokonując analizy obniżenia kwoty dochodu podlegającego opodatkowaniu, kosztów dopuszczenia do obrotu giełdowego, do których odnosi się art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003.

66 Wreszcie w ramach zarzutu piątego Republika Włoska zarzuca Komisji, że ograniczyła swą ocenę niezgodności spornych środków ze wspólnym rynkiem do okoliczności, że stanowią one pomoc operacyjną, a w każdym razie nie uzasadniają dostatecznie pod względem prawnym swego wniosku o niezgodność spornych środków ze wspólnym rynkiem.

67 Komisja nie zgadza się z argumentami Republiki Włoskiej.

Ocena Sądu

68 Należy na wstępie przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, zakres obowiązku uzasadnienia zależy od charakteru danego aktu i od okoliczności, jakie towarzyszą jego przyjęciu. Uzasadnienie powinno ukazywać w jasny i jednoznaczny sposób tok rozumowania instytucji, która wydała akt, tak aby po pierwsze zainteresowani mogli zapoznać się z uzasadnieniem danego aktu oraz aby po drugie mogli bronić swych praw i zweryfikować zasadność decyzji. Nie ma takiej konieczności, by uzasadnienie aktu wyszczególniało wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne w zakresie, w jakim wątpliwość czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi określone w art. 253 WE winna być oceniana nie tylko w świetle jego treści, ale również pod względem jego kontekstu jak i ogółu norm prawnych regulujących daną dziedzinę (wyrok Trybunału z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. s. I-1719, pkt 63 oraz ww. w pkt 63 wyrok w sprawie WestLB, pkt 278 i 279 i przytoczone tam orzecznictwo). W szczególności Komisja nie ma obowiązku zajmować stanowiska w odniesieniu do wszystkich argumentów powoływanych przez zainteresowanych w postępowaniu przez nią prowadzonym. Wystarczy, by przedstawiła okoliczności faktyczne i prawne o istotnym znaczeniu w kontekście danej decyzji (zob. ww. w pkt 63 wyrok w sprawie WestLB, pkt 280 i przytoczone tam orzecznictwo).

69 Poza tym, w przypadku systemu pomocy, Komisja może ograniczyć się do przestudiowania ogólnych cech spornego systemu pomocy, przy czym nie jest zobowiązana do badania każdego odrębnego przypadku jego zastosowania (wyroki Trybunału z dnia 19 października 2000 r. w sprawach połączonych C-15/98 i C-105/99 Italie i Sardegna Lines przeciwko Komisji, Rec. s. I-8855, pkt 51 oraz z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-278/00 Grecja przeciwko Komisji, Rec. s. I-3997, pkt 24), w celu ustalenia, czy ten system zawiera elementy pomocy (wyrok Trybunału z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie C-66/02 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-10901, pkt 91).

70 W świetle tych zasad należy zbadać, czy zaskarżona decyzja została dostatecznie uzasadniona w odniesieniu do różnych aspektów oceny Komisji kwestionowanej przez Republikę Włoską.

W przedmiocie braku uzasadnienia, opartego na twierdzeniu, że Komisja nie uwzględniła istnienia we włoskim porządku prawnym rodka o podobnych cechach jak sporne rodki

71 W ramach zarzutu drugiego Republika Włoska zarzuca Komisji co do zasady, iż nie zajęła stanowiska w przedmiocie istnienia cięgości, na którą się powołuje strona skarżąca, pomiędzy jednym z dwóch spornych rodków tj. obniżeniem podatku przewidzianego w art. 11 DL 269/2003 i Super DIT.

72 Należy wskazać na wstępie, że odwołanie do Super DIT, który wykazuje związek czasowy i prawny ze spornymi rodkami, zostało formalnie dokonane w uwagach przedstawionych przez Borsa italiana w dniu 4 października 2004 r., skomentowanych przez wadze włoskie pismem z dnia 30 listopada 2004 r. Zdaniem wadze włoskich i Borsa italiana sporne rodki znajdują wadze ciwie uzasadnienie w ogólnych zasadach włoskiego systemu podatkowego z powodu wcześniejszego istnienia Super DIT we włoskim porządku prawnym.

73 Należy również zwrócić uwagę na fakt, że jak podnosi Republika Włoska, Komisja wykazała w zaskarżonej decyzji powody, dla których bodźce podatkowe przewidziane w DL 269/2003 przyznające korzyści selektywne, w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, nie czynią żadnego odwołania do Super DIT.

74 Nie sposób jednak zgodzić się z argumentem Republiki Włoskiej.

75 W tym względzie należy zwrócić uwagę, że Komisja, tak jak twierdzi w swych pismach, nie zajęła nigdy stanowiska w przedmiocie ewentualnej kwalifikacji Super DIT jako pomocy państwa, o którym Komisja nie została poinformowana zgodnie z art. 88 ust. 3 WE i b) d) uchylonym w 2001 r., czego nie kwestionuje Republika Włoska, nie byłby przecież spornego systemu pomocy. Super DIT został wyjątkowo wspomniany w art. 11 DL 269/2003 w celu uniemożliwienia zainteresowanym przedsiębiorstwom uzyskiwanie podwójnych korzyści podatkowych.

76 Odnosząc się następnie do wiedzy jaką zdaniem Republiki Włoskiej Komisja zgromadziła na temat Super DIT w ramach swych działań nadzorczych nad stosowaniem przepisów na rynku wewnętrznym oraz w ramach analizy Super DIT przez Radę ds. Gospodarczych i Finansów, należy stwierdzić po pierwsze, że te dwa aspekty nie wchodziły w zakres kontroli pomocy państwa, a po drugie, że wszelkie oczywiste zaniechania ze strony Komisji względem rodka, który może stanowić pomoc państwa, są pozbawione jakiegokolwiek znaczenia skoro, jak w niniejszej sprawie, Komisja nie została poinformowana o danym systemie pomocy (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 2004 r. w sprawach połączonych C-183/02 P i C-187/02 P Demesa i Territorio Histórico de Álava przeciwko Komisji, Rec. s. I-10609, pkt 52).

77 Poza tym fakt, że Komisja miała szczegółową wiedzę na temat Super DIT, i że mając wszelkie możliwości aby wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające nigdy nie zajęła stanowiska w przedmiocie ewentualnej kwalifikacji pomocy Super DIT jako pomocy państwa nie ma żadnych konsekwencji dla pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, ani dla uznania danego rodka za pomoc nową lub istniejącą w rozumieniu rozporządzenia nr 659/1999.

78 W każdym razie zakładać nawet, że Super DIT i sporny system pomocy wpisują się w tę samą logikę, jeden będzie kontynuacją i rozwinięciem drugiego, to jednak fakt, że Komisja nie interweniowała w kwestii Super DIT jest bez znaczenia, ponieważ system pomocy sporny w niniejszej sprawie, analizowany niezależnie od Super DIT stanowi pomoc państwa (zob. podobnie wyroki Trybunału z dnia 7 czerwca 1988 r. w sprawie 57/86 Komisja przeciwko Grecji, Rec. s. 2855, pkt 10 oraz z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie C-148/04 Unicredito Italiano, Zb.Orz. s. I-11137, pkt 105).

79 Należy wreszcie przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, przytoczonym w pkt 69 powyżej, Komisja nie ma obowiązku zajmowania stanowiska w odniesieniu do wszystkich argumentów powoływanych przez zainteresowanych w postępowaniu prowadzonym przez Komisję. Wystarczy by przedstawiła okoliczności faktyczne oraz rozważania prawne mające podstawowe znaczenie dla decyzji (zob. również podobnie ww. w pkt 45 powyżej wyrok w sprawie Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, pkt 60 oraz przytoczone tam orzecznictwo). Ponadto Komisja tym bardziej nie miała obowiązku uzasadniania zaskarżonej decyzji w sposób szczegółowy w odniesieniu do argumentów, które jej zdaniem są mało istotne lub całkowicie bez znaczenia dla sprawy (zob. podobnie postanowienie prezesa Trybunału z dnia 29 kwietnia 2005 r., C-404/04 P R Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-3539, pkt 37). Ponieważ Super DIT nie wchodzi w zakres spornego systemu pomocy i jego zgodność z przepisami obowiązującymi w dziedzinie pomocy państwa nie została w żaden sposób oceniona przez Komisję, nie ma ona żadnego istotnego znaczenia dla zaskarżonej decyzji.

80 Nie sposób zatem zarzucać Komisji, iż nie udzieliła szczegółowych odpowiedzi na twierdzenia strony skarżącej, zgodnie z którymi sporne środki byłyby jakoby kontynuacją Super DIT i z tego względu mogłyby być uzasadnione ogólnymi zasadami wewnętrznego systemu podatkowego.

81 W związku z tym należy oddalić drugi zarzut jako bezzasadny.

W przedmiocie braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji w zakresie selektywnego charakteru spornych środków

82 Komisja poświęciła motywy 26-32 zaskarżonej decyzji na wykazanie istnienia selektywnych korzyści.

83 Po pierwsze Komisja ocenia, w motywie 26 zaskarżonej decyzji, że sporne środki wprowadzają wyjątek od normalnego funkcjonowania systemu podatkowego i przyznają selektywne korzyści na rzecz spółek, które mogłyby być dopuszczone do obrotu giełdowego w krótkim okresie obowiązywania systemu pomocy, z którego są wyłączone przedsiębiorstwa już notowane na giełdzie, przedsiębiorstwa niespełniające wymogów wprowadzenia do obrotu giełdowego oraz te, które podjęły decyzję o niewchodzeniu na giełdę w danym terminie.

84 W motywach 27-29 Komisja wyjaśnia powody, dla których to wyłączenie nie jest uzasadnione z punktu widzenia charakteru systemu podatkowego, w zakresie w jakim nie odzwierciedla ono w żaden sposób istotnych różnic pomiędzy sytuacją spółek obecnych w obrocie giełdowym na rynku regulowanym i sytuacji spółek nienotowanych. Komisja precyzuje, po pierwsze, że obniżenie stawki podatku stosowanej do przyszłych zysków generowanych przez beneficjentów, przewidziane w art. 11 DL 269/2003 nie jest proporcjonalne, ponieważ korzyści ta nie ma żadnego związku z dopuszczeniem beneficjentów do obrotu giełdowego, strukturą ich kapitału i innymi cechami związanymi z wprowadzeniem na giełdę, a po drugie, że obniżenie kwoty opodatkowanego dochodu przewidziane w art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003 stanowi pomoc o wyjątkowym charakterze, ponieważ jest uzupełnieniem do normalnego zwrotu kosztów. Poza tym krótki okres obowiązywania systemu pomocy, różni się z faktycznym wyłączeniem wielu

potencjalnych beneficjentów, jest, zgodnie z zaskarżoną decyzją, sprzeczny ze szczególnym celem promocji wprowadzania spółek na giełdę.

85 Po drugie Komisja podkreśla w motywie 30 zaskarżonej decyzji, że sporne środki mają wyrażony wpływ na przedsiębiorstwa określonych rozmiarów i mogą zakłócać konkurencję umacniając pozycję tych przedsiębiorstw względem przedsiębiorstw konkurencyjnych, które nie zarejestrowały swej działalności gospodarczej we Włoszech. Ponadto wskazuje ona, że skoro sporne środki zostają przyznane w ramach systemu podatkowego, stwarzają one większe korzyści dla przedsiębiorstw włoskich, których zyski realizowane na poziomie państwowym są objęte ulgami podatkowymi, niż dla przedsiębiorstw zagranicznych, w stosunku do których ulgi podatkowe obejmują zyski generowane we Włoszech. Komisja wyklucza również wszelkie uzasadnienia spornych środków oparte na charakterze systemu podatkowego, ponieważ system pomocy jest instrumentem o charakterze wyjątkowym, który nie znajduje uzasadnienia w ramach normalnego zarządzania systemem podatkowym.

86 Z powyższych punktów wyroku wynika, że Komisja jasno wskazała w zaskarżonej decyzji w jaki sposób przedsiębiorstwa beneficjenci korzystają z spornych środków odnosząc korzyści selektywnie. W tych okolicznościach należy oddalić cztery zarzuty trzeciego oparte na braku uzasadnienia decyzji.

W przedmiocie braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji co do oddziaływania spornych środków na konkurencję i wewnątrzspółnotowy wymianę handlową

87 Należy przypomnieć, że o ile Komisja jest zobowiązana przywołać w uzasadnieniu decyzji przynajmniej okoliczności, w jakich pomoc została przyznana, ponieważ okoliczności te pozwalają wykazać, że pomoc ta może wywierać wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję lub stwarzać takie ryzyko, o tyle nie ma ona obowiązku dokonywania analizy ekonomicznej dotyczącej rzeczywistej sytuacji na danym rynku, udziału w rynku przedsiębiorstw będących beneficjentami pomocy, pozycji przedsiębiorstw konkurencyjnych i wymiany handlowej między państwami członkowskimi. Ponadto w przypadku pomocy przyznanej bezprawnie Komisja nie jest zobowiązana do wykazania rzeczywistych skutków takiej pomocy dla konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi. Taki obowiązek bowiem powodowałby, że państwa członkowskie wypłacałyby nielegalną pomoc znalazłaby się w pozycji uprzywilejowanej w stosunku do tych państw, które dokonały zgłoszenia planów pomocy (zob. podobnie wyroki Sądu z dnia 29 września 2000 r. w sprawie T-55/99 CETM przeciwko Komisji, Rec. s. II-3207, pkt 100-103 i ww. w pkt 45 wyrok w sprawie Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, pkt 215).

88 W świetle tego orzecznictwa Komisja nie uchybiła w niniejszej sprawie spoczywającemu na niej obowiązkowi uzasadnienia w dostateczny sposób cztery zaskarżonej decyzji, dotyczącej wpływu spornych środków na wymianę handlową wewnątrz Wspólnoty.

89 Komisja poświęca motywy 34-37 zaskarżonej decyzji analizie wpływu jaki sporne środki wywierają na konkurencję i wewnątrzspółnotowy wymianę handlową.

90 Podkreśla ona na wstępie, że sporne środki pomocy mogą „zakłócać konkurencję pomiędzy przedsiębiorstwami oraz wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, gdy spółki beneficjenci mogą działać na rynkach międzynarodowych i prowadzi działalność handlową i inną działalność gospodarczą na rynkach charakteryzujących się silną konkurencją” (motyw 34 zaskarżonej decyzji).

91 Następnie wymienia ona cele finansowe realizowane przez spółki wnioskujące o dopuszczenie do obrotu na giełdzie, w tym podwyższenia i źródła finansowania,

zwiększenia własnej zdolności finansowej, uzyskania oceny rynkowej oraz stwierdza, że „[u]dzielajcie nadzwyczajnej zachęty [korzyści] podatkowej spółkom decydującym się na notowanie na giełdzie, przede wszystkim umacnia pozycję konkurencyjną oraz zdolności finansowe tych spółek w stosunku do [ich] konkurentów”, dodając, iż „powyższe skutki mogą sprzyjać wóskim beneficjentom działającym na rynkach, na których mają miejsce wymiany wewnątrzwspólnotowe [dochodzi do wewnątrzwspólnotowej wymiany handlowej]”, oraz że tym samym „program [system ten] wpływa na wymiany handlowe i zakłóca konkurencję” (motyw 35 zaskarżonej decyzji).

92 Wreszcie Komisja dodaje, że „dziesięć spółek [...] przyjętych do notowania na wóskich giełdach papierów wartościowych należy do różnych sektorów, począwszy od rolniczego, skończywszy na usługach użyteczności publicznej [jest] otwartych na międzynarodową konkurencję” oraz ocenia, że korzyści z przyznanych ulg podatkowych mają znaczną wartość i mogąby osiągnąć poziom 11,7 milionów EUR dla każdego z beneficjentów w okresie trzech lat stosowania systemu pomocy (motyw 36 zaskarżonej decyzji).

93 Komisja podsumowuje w motywie 37 zaskarżonej decyzji, iż „spowodowane programem [systemem pomocy] zniekształcenie konkurencji w różnych sektorach, w obrębie których działają beneficjenci, jest znacząco zważywszy, iż mają oni często przewagę w pozycję w odpowiednich sektorach we Włoszech, co usprawiedliwia [uzasadnia] negatywną ocenę programu [systemu]”.

94 Uzasadnienie zaskarżonej decyzji pozwala więc Republice Włoskiej i sądowi wspólnotowemu na zapoznanie się z powodami, z jakich Komisja uważa, iż przesłanki stosowania art. 87 ust. 1 WE dotyczący wpływ na wymiany handlowe między państwami członkowskimi i zakłócenia konkurencji były w niniejszym przypadku spełnione.

95 Tego rodzaju wniosek nie może zostać podważony przez twierdzenie Republiki Włoskiej, że analiza zakłócenia konkurencji i wpływ spornych środków na wymiany handlowe pomiędzy państwami członkowskimi nie dotyczyła środka przewidzianego w art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003. Wystarczy przypomnieć w tym miejscu, że motywy 34-37 zaskarżonej decyzji ukazują w jasny i jednoznaczny sposób, że tok rozumowania Komisji ma zastosowanie do całego systemu pomocy, a zatem również do dwóch spornych środków.

96 Wynika stąd, że należy oddalić cztery zarzuty czwartego opartego na braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji co do wpływ spornych środków na konkurencję i na wewnątrzwspólnotowe wymiany handlowe.

W przedmiocie braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji co do niezgodności spornych środków ze wspólnym rynkiem

97 Komisja pochwyciła motywy 39-45 zaskarżonej decyzji na analizę zgodności spornych środków ze wspólnym rynkiem.

98 Na wstępie Komisja podkreśla, że zgodnie ze wspólnym rynkiem winna zostać oceniona w świetle wyjątków przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3 WE (motyw 39 zaskarżonej decyzji), oraz że wadze włoskie nie zakwestionowały wyrażenie jej oceny przedstawionej w decyzji o wszczęciu postępowania, zgodnie z którym żaden z tych wyjątków nie ma zastosowania do niniejszej sprawy (motyw 40 zaskarżonej decyzji). Następnie stwierdza, że przyznane „korzyści albo nie są związane z żadnymi kosztami, albo są związane z kosztami niekwalifikowanymi do pomocy zgodnie z rozporządzeniami zwalniającymi według kategorii lub wytycznymi unijnymi” (motyw 41 zaskarżonej decyzji). Komisja dodaje jednocześnie, że wyjątki przewidziane w art. 87 ust. 2 i 3 lit. a), b) i d) WE nie znajdują zastosowania w niniejszej sprawie (motywy 42-44 zaskarżonej decyzji). Wreszcie, odnosząc się szczegółowo do art. 87 ust. 3 lit. c), Komisja podkreśla, że „[z]achęty

[bod?ce] podatkowe przyznawane przez program [system pomocy] nie s? powi?zane ze szczególnymi inwestycjami, projektami czy tworzeniem miejsc pracy”, oraz ?e [s]tanowi? one obni?enie zobowi?za?, które zainteresowane przedsi?biorstwa musia?yby ponie?? w trakcie prowadzenia dzia?alno?ci gospodarczej i dlatego musz? by? uwa?ane za pomoc operacyjn?, która nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem” (motyw 45 zaskar?onej opinii).

99 Odnosz?c si? bardziej szczegó?owo do spoczywaj?cego zdaniem Republiki W?oskiej na Komisji obowi?zku szczegó?owego uzasadnienia wniosku, ?e sporne ?rodki nie s? zgodne ze wspólnym rynkiem wobec mo?liwo?ci, ?e pomoc, nawet jako pomoc operacyjna, mo?e by? uzasadniona, nale?y przypomnie?, ?e zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 68 powy?ej Komisja nie jest zobowi?zana do zajmowania stanowiska w odniesieniu do wszystkich argumentów powo?anych przez zainteresowanych. Wystarczy bowiem, ?e wska?e okoliczno?ci faktyczne i rozwa?ania prawne maj?ce podstawowe znaczenie dla decyzji. Ponadto, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 79 powy?ej, nie ma ona równie? obowi?zku szczegó?owego uzasadnienia swej decyzji w odniesieniu do argumentów, które jej zdaniem s? ma?o istotne lub ca?kowicie bez znaczenia dla sprawy.

100 W tym wzgl?dzie pozostaje stwierdzi?, ?e Komisja wykaza?a w motywach 39?45 zaskar?onej decyzji w wystarczaj?cy sposób podstawowe powody, dla których uzna?a system pomocy za niezgodny ze wspólnym rynkiem i wskaza?a w pkt 46 zaskar?onej decyzji, ?e ?aden wy?tek nie znajduje zastosowania do spornej pomocy, b?d?cej pomoc? operacyjn?.

101 Nale?y stwierdzi?, ?e uzasadnienie zaskar?onej decyzji pozwala zrozumie? powody, dla których Komisja wykluczy?a zastosowanie wy?tków przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3 WE, a dok?adniej powodów, dla których uzna?a sporne ?rodki za pomoc operacyjn?, wy??czon? z zakresu obowi?zywania art. 87 ust. 3 lit. c) WE, a nie za pomoc inwestycyjn?.

102 W ?wietle powy?szych uwag nale?y oddali? t? cz??? zarzutu pi?tego opart? na braku uzasadnienia zaskar?onej decyzji, co do niezgodno?ci spornych ?rodków ze wspólnym rynkiem.

3. *W przedmiocie naruszenia art. 87 WE*

103 W ramach zarzutu trzeciego, czwartego i pi?tego Republika W?oska powo?uje si? na naruszenie art. 87 WE w odniesieniu do ró?nych aspektów dokonanej przez Komisj? oceny spornych ?rodków. W ramach zarzutu trzeciego kwestionuje ona istnienie korzy?ci przyznanej spółkom nowonotowanym na gie?dzie, jak równie? selektywny charakter tej korzy?ci, w ramach zarzutu czwartego ? wp?yw spornych ?rodków na konkurencj? i wewn?trzyspó?notow? wymian? handlow?, a w ramach zarzutu pi?tego ? niezgodno?? spornych ?rodków ze wspólnym rynkiem.

W przedmiocie selektywnego charakteru korzy?ci przyznanej spółkom nowonotowanym na gie?dzie

Argumenty stron

104 W ramach zarzutu trzeciego Republika W?oska podnosi, ?e badane ?rodki nie maj? charakteru selektywnego, i ?e różnica, na któr? si? powoduj? jest uzasadniona charakterem lub struktur? systemu podatkowego.

105 Republika W?oska kwestionuje twierdzenia sformu?owane w motywie 26 zaskar?onej decyzji, zgodnie z któr? selektywny charakter korzy?ci opiera si? na fakcie, ?e sporne ?rodki „odst?puj[?] od normalnego funkcjonowania systemu podatkowego i sprzyj[a] niektórym przedsi?biorstwom lub niektórym produktom, stanowi?c szczególny program [system], z którego mog? korzysta? tylko spółki b?d?ce w stanie uzyska? przyj?cie do notowania [dopuszczone do

obrotu giełdowego] w terminie przewidzianym w programie [systemie]". Jest ona zdania, że skoro sporny system pomocy obejmuje wszystkie spółki akcyjne, które potencjalnie mogą spełniać warunki dopuszczenia do obrotu giełdowego, nie ma on charakteru selektywnego. W istocie system nowej pomocy jest kierowany wybiórczo do tych, którzy w dniu jego wejścia w życie spełniają warunki jakie system ten przewiduje podczas gdy nie jest on adresowany do tych, którzy przesłank tych nie spełniają lub nie spełnili ich uprzednio.

106 Republika Włoska kwestionuje również uwagi sformułowane w motywie 27 zaskarżonej decyzji, zgodnie z którą sporny system pomocy nie znajduje uzasadnienia w charakterze włoskiego systemu podatkowego i nie jest proporcjonalny, w zakresie w jakim obniżenie stawki podatku dotyczy przyszłych zysków beneficjentów, nie mając żadnego związku z faktem, że beneficjenci zostali dopuszczeni do obrotu giełdowego, ze strukturą ich kapitału i z innymi cechami związanymi z notowaniem giełdowym, oraz że system ten nie jest również uzasadniony nawet na podstawie jego szczególnych celów, ponieważ jego krótki okres obowiązywania powoduje, iż jest on niedostępny dla wielu potencjalnych beneficjentów. Zdaniem Republiki Włoskiej sporne środki wprowadzają rozróżnienie nierozróżnialnie związane z logiką systemu podatkowego, w zakresie w jakim odpowiadają sytuacji spółek notowanych, która jest obiektywnie odmienna od sytuacji spółek nienotowanych. Spółki notowane na giełdzie są zmuszone ponosić istotne koszty, które po części pokrywają na własny rachunek w sytuacji gdy nie podlegają one zwrotowi w okresie rozliczeniowym, w którym zostały poniesione lub nawet jeżeli podlegają zwrotowi, fakt ten może prowadzić do oszczędności podatkowych, które nie mogą przekroczyć stopy podatku stosowanej do opodatkowania dochodu.

107 Wyroki Trybunału z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawach C-143/99 *Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (Rec. p. I-8365, pkt 41 i 42) oraz z dnia 13 lutego 2003 r. w sprawie C-409/00 *Hiszpania przeciwko Komisji* (Rec. s. I-1487, pkt 52) potwierdzają, zdaniem Republiki Włoskiej, że odmienne traktowanie pod względem podatkowym przedsiębiorstw notowanych na giełdzie jest spójne z logiką systemu i nie stanowi selektywnego traktowania.

108 Odnosząc się do argumentu Komisji, zgodnie z którym obniżenie stawki podatku przewidziane w art. 11 DL 269/2003 nie jest związane z kosztami dopuszczenia do obrotu giełdowego, ale zyskom realizowanym przez te spółki, Republika Włoska podnosi, że nie musiały stąd wynikać żadne korzyści, w którym to przypadku obniżenie stawki podatkowej nie ma żadnego rzeczywistego wpływu, i że nawet jeżeliby odnotowano korzyści, są to bez wątpienia korzyści bardzo ograniczone z powodu kosztów dopuszczenia do obrotu giełdowego.

109 Tym samym twierdzenie Komisji, iż odmienne traktowanie „nie odpowiada żadnemu znaczącemu rozróżnieniu [...] pomiędzy sytuacją spółek notowanych w stosunku do tych nienotowanych na giełdzie”, jest błędne z prawnego punktu widzenia.

110 Republika Włoska dodaje, że w celu oceny selektywnego charakteru spornych środków należałoby nie porównywać sytuacji wszystkich spółek akcyjnych, ale sytuacji wybiórczo spółek akcyjnych, które mają potencjał, by zostać dopuszczone do obrotu giełdowego. W tym przypadku okazałoby się, że sporne środki są adresowane do wszystkich spółek akcyjnych, które mają potencjał, by zostać dopuszczone do obrotu giełdowego i nie dokonują żadnej „subiektywnej” selekcji.

111 Zdaniem Republiki Włoskiej, Komisja nie wzięła również pod uwagę spójności istniejącej pomiędzy dwoma spornymi środkami, bądźcymi kontynuacją wcześniejszych rozwiązań w dziedzinie ulg podatkowych na rzecz nowonotowanych spółek, mianowicie Super DIT.

112 Twierdzi ona również, że środki te mogą mieć nieselektywny charakter mimo swej tymczasowości, tym bardziej, że ograniczenie czasowe pozwala na pogodzenie spornego

systemu pomocy z wymogami budżetowymi państwa tłumaczy się eksperymentalnym charakterem środka.

113 Odnosząc się do motywu 28 zaskarżonej decyzji, zgodnie z którym obniżenie kosztów skądki przewidziane w art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003 stanowi wyjtkową pomoc, ponieważ jest uzupełnieniem normalnego zwrotu kosztów, Republika Włoska podkreśla, że wewnętrzna sprzeczność obciążająca zaskarżoną decyzję w zakresie w jakim Komisja z jednej strony potwierdza, że przytoczony środek może być uważany za uzasadniony szczególnym celem realizowanym przez system pomocy, a z drugiej strony ignoruje to uzasadnienie w stosunku do innych spornych środków, mianowicie obniżenia podatku przewidzianego w art. 11 DL 269/2003.

114 Co się tyczy motywu 30 zaskarżonej decyzji, zgodnie z którym sporne środki są korzystne przede wszystkim dla włoskich przedsiębiorstw ze względu na fakt zastosowania ulg podatkowych do zysków realizowanych na rynkach światowych, Republika Włoska wskazuje, że selektywny charakter środka winien być oceniany wyjątkowo poprzez porównanie sytuacji, do których się odnosi i sytuacji, które wyklucza, podczas gdy dla ustalenia istnienia pomocy państwa porównywanie między sobą sytuacji, których dotyczy omawiany środek w celu oceny czy przedsiębiorstwa czerpią z tego środka korzyści o tej samej czy równej wartości, nie ma znaczenia.

115 Wreszcie Republika Włoska podkreśla, że wszelkie, odmienne skutki jakie sporne środki powodują dla włoskich spółek beneficjentów i zagranicznych spółek beneficjentów nie mogą zostać zakazane, ponieważ jest rzecz normalna, iż system podatkowy jest oparty na zasadach powszechności opodatkowania i korzyściach w stosunku do rezydentów, jak również na zasadzie terytorialności opodatkowania/podatku w odniesieniu do nie-rezydentów (zob. podobnie wyroki Trybunału z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie C-279/93 Schumacker, (Rec. s. I-225, pkt 31, 32 i 34 oraz z dnia 14 września 1999 r. w sprawie C-391/97 Gschwind, (Rec. s. I-5451, pkt 21-24).

116 Komisja kwestionuje argumenty Republiki Włoskiej.

Ocena Sądu

117 Artykuł 87 ust. 1 WE zakazuje pomocy państwa, która „sprzyja niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów”, to znaczy pomocy selektywnej (ww. w pkt 69 wyrok z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Włoszech przeciwko Komisji, pkt 94). Niemniej jednak, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, pojęcie pomocy państwa nie obejmuje wprowadzonych przez państwo środków różnicujących przedsiębiorstwa, a zatem a priori selektywnych, w wypadku gdy różnicowanie to wynika z charakteru lub struktury systemu podatkowego, w który się wpisują (wyroki Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-159/01 Niderlandy przeciwko Komisji, (Rec. s. I-4461, pkt 42) i z dnia 6 września 2006 r. w sprawie C-88/03 Portugalia przeciwko Komisji, (Rec. s. I-7115, pkt 52, oraz przytoczone tam orzecznictwo).

118 W związku z tym na wstępie należy zbadać, czy w niniejszej sprawie przyjęty środek w postaci obniżenia stawek opodatkowania ma charakter selektywny oraz, jeżeli tak, czy zgodnie z twierdzeniem Republiki Włoskiej jest on uzasadniony charakterem lub strukturą włoskiego systemu podatkowego.

– W przedmiocie a priori selektywnego charakteru spornych środków

119 Jeżeli chodzi o ocenę przesłanki selektywności, która ma charakter konstytutywny dla pojęcia pomocy państwa, to zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 87 ust. 1 WE wymaga ustalenia, czy w danym systemie prawnym przepis krajowy może sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów w porównaniu z innymi, które znajdują się – w

W świetle celu tego systemu – w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej (zob. ww. w pkt 107 powyżej wyroki w sprawie Hiszpania przeciwko Komisji, pkt 47 i w pkt 117 powyżej z dnia 6 września 2006 r. w sprawie C-88/03 Portugalia przeciwko Komisji, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo).

120 W niniejszej sprawie selektywność korzyści podatkowej ustanowionej w art. 1 ust. 1 lit. d) i art. 11 DL 269/2003 wynika z różnych czynników. W pierwszej kolejności prawo do obniżenia stopy opodatkowania dochodu w trakcie trzech lat następujących po roku podatkowym, w którym spółka została dopuszczona do obrotu giełdowego, jak i prawo do obniżenia kwoty podlegającej opodatkowaniu do kwoty równej wydatkom poniesionym w związku z notowaniem na giełdzie, jest przyznawane wyjątkowo przedsiębiorstwom nowonotowanym na rynkach regulowanych. Następnie przedsiębiorstwa te, mianowicie spółki akcyjne nowonotowane na giełdzie, muszą uzyskać oficjalne dopuszczenie do obrotu giełdowego na rynku regulowanym w okresie pomiędzy dniem 2 października 2003 r. a datą wejścia w życie DL 269/2003, tj. dniem 31 grudnia 2004 r. ostatecznym terminem pierwszego notowania, zgodnie z art. 11 DL 269/2003. W ten sposób środki te działają na korzyść wyjątkowo przedsiębiorstw dokonujących powyższych działań (zob. podobnie ww. w pkt 69 powyżej wyrok z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Wochy przeciwko Komisji pkt 97), w krótkim okresie piętnastu miesięcy obowiązywania systemu pomocy (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 6 marca 2002 r. w sprawach połączonych T-92/00 i T-103/00 *Diputación Foral de Álava i in. przeciwko Komisji* (Rec. s. II-1385, pkt 49). Dla wszystkich innych przedsiębiorstw korzyści płynące z systemu pomocy są niedostępne, bez względu na fakt, czy są to spółki już notowane na giełdzie czy te spółki niespełniające warunków, czy te nie mogące spełnić warunków wprowadzenia na giełdę w okresie obowiązywania systemu pomocy. Należy dodać, że w tym względzie, że jak to wynika z motywu 18 zaskarżonej decyzji i zostało podnoszone wielokrotnie w pismach Komisji, bez sprzeciwu ze strony Republiki Włoskiej, krótki okres obowiązywania przewidziany przez system pomocy był co do zasady porównywalny z czasem wymagającym by zaplanować, wdrożyć i skutecznie przeprowadzić wprowadzenie spółki na giełdę, mając przy tym na uwadze przepisy regulujące obrót giełdowy, które nakładają rygorystyczne warunki do spełnienia przez przedsiębiorstwa liczące na dopuszczenie do obrotu giełdowego. Stąd te korzyści przyznawane przez sporne środki, jak to wielokrotnie przyznała Republika Włoska podczas rozpraw, były de facto dostępne wyjątkowo dla tych przedsiębiorstw, które krok ten zaplanowały oraz tych, które były gotowe podjąć taki inicjatywę w krótkim okresie czasu.

121 W zakresie w jakim spółki dopuszczone do obrotu giełdowego w okresie, do którego odnosi się system pomocy korzystają z ulg podatkowych – mianowicie obniżenia stawki podatkowej od dochodu i zwrot opodatkowanego dochodu, towarzyszą normalnemu zwrotowi kosztów związanych z wprowadzeniem spółki na giełdę, czerpią one korzyści do których nie miałyby prawa w ramach normalnego stosowania systemu podatkowego. Z tego powodu sporne środki mają charakter selektywny.

122 Poza tym sporne ?rodki maj? charakter selektywny w zakresie w jakim faktycznie sprzyjaj? spó?kom, których dzia?alno?? jest zg?oszona we W?oszech wzgl?dem tych, których dzia?alno?? nie zosta?a tam zarejestrowana (zob. podobnie wyrok Trybuna?u z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie 203/82, Komisja przeciwko W?ochom, Rec. s. 2525). W rzeczywisto?ci, jak s?uszenie podkre?la Komisji w pkt 30 zaskar?onej decyzji, bod?ce podatkowe w postaci odst?pienia od normalnego post?powania podatkowego na rzecz wszystkich przedsi?biorstw opodatkowanych we W?oszech, które s? dopuszczone do obrotu gie?dowego na rynku regulowanym, sprzyjaj? przede wszystkim spó?kom zarejestrowanym we W?oszech. Poza tym z ulg podatkowych korzystaj? zyski realizowane przez te spó?ki na rynkach ?wiatowych, podczas gdy w przypadku przedsi?biorstw zagranicznych ulgi te maj? zastosowanie wy??cznie do zysków generowanych we W?oszech.

123 Argument Republiki W?oskiej jakoby selektywny charakter ?rodka nale?y ocenia? wy??cznie porównuj?c, z jednej strony sytuacje, które obejmuje, z drugiej za? strony sytuacje, które wyklucza, a nie poprzez porównanie mi?dzy sob? sytuacji, do których odnosi si? sporny ?rodek. Nale?y przypomnie? w tym wzgl?dzie, ?e art. 87 ust. 1 WE zakazuje wszelkiej pomocy, która sprzyja „niektórym przedsi?biorstwom lub produkcji niektórych towarów” i definiuje ?rodek pomocy w zale?no?ci do jego skutków. Nic nie stoi zatem na przeszkodzie, jak s?uszenie podkre?la Komisja, by ?rodek ju? ograniczony do niektórych konkretnych tematów ? w niniejszej sprawie, do spó?ek notowanych na gie?dzie ? sprzyja? w szerszym zakresie niektórym beneficjentom ? jak w niniejszej sprawie spó?kom w?oskim, dla których zwolnienia podatkowe maj? zastosowanie do zysków realizowanych na rynkach ?wiatowych, ni? innym spó?kom równie? korzystaj?cym z systemu pomocy, mianowicie spó?kom zagranicznym w stosunku do których ulgi podatkowe maj? zastosowanie wy??cznie do zysków realizowanych we W?oszech.

124 Z powy?szych uwag wynika, ?e sporne ?rodki sprzyjaj? „niektórym przedsi?biorstwom” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, nale?y zatem zbada?, czy wprowadzone nimi rozró?nienie jest uzasadnione charakterem i ogóln? struktur? systemu podatkowego, w który si? wpisuj?.

– W przedmiocie uzasadnienia spornych ?rodków charakterem i struktur? w?oskiego systemu podatkowego

125 Nale?y w tym wzgl?dzie u?ci?li?, ?e je?eli tego rodzaju rozró?nienie opiera si? na innych celach ni? realizowane przez powszechny system, sporny ?rodek jest co do zasady uwa?any za spe?niaj?cy przes?anki selektywno?ci przewidziane w art. 87 ust. 1 WE [zob. podobnie wyroki Trybuna?u z dnia 2 lipca 1974 r. w sprawie 173/73 W?ochy przeciwko Komisji, (Rec. s. 709, pkt 33) i ww. w pkt 107 w sprawie Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, pkt 49]. Poza tym do pa?stwa cz?onkowskiego, które ustanawia tego rodzaju rozró?nienie pomi?dzy przedsi?biorstwami w dziedzinie podatkowej, nale?y wykazanie, i? jest ono faktycznie uzasadnione charakterem i struktur? spornego systemu (ww. w pkt 117 wyrok w sprawie Niderlandy przeciwko Komisji, pkt 43).

126 W opinii Republiki W?oskiej obni?enie podatku stanowi?o bodziec podatkowy w celu wprowadzania do obrotu gie?dowego spó?ek, do których odnosi? si? sporny system pomocy, bior?c przy tym pod uwag?, ?e wszystkie spó?ki, które zamierza?y by? dopuszczone do obrotu gie?dowego lub innego rynku regulowanego musia?y liczy? si? z istotnymi obci??eniami. Przytoczone ?rodki odpowiadaj? zatem szczególnej sytuacji spó?ek, które mia?y zosta? dopuszczone do obrotu gie?dowego, która to sytuacja jest obiektywnie odmienna od sytuacji innych spó?ek.

127 W tym wzgl?dzie Komisja precyzuje w motywie 27 zaskar?onej decyzji, ?e sporne ?rodki nie odpowiadaj? ?adnemu znacz?cemu rozró?nieniu z podatkowego punktu widzenia, pomi?dzy

sytuacji spółek notowanych na giełdzie lub innym rynku regulowanym w stosunku do tych nienotowanych na giełdzie.

128 Należy zatem zbadać, czy Komisja słusznie wykluczyła istnienie wszelkich punktów wspólnych pomiędzy spornymi środkami a obiektywnie istniejącą szczególną sytuacją beneficjentów pomocy.

129 Należy z tego punktu widzenia poddać oba środki odrębnej analizie.

130 Z jednej strony, jak słusznie wskazuje na to Komisja w motywie 27 zaskarżonej decyzji, ulgi podatkowe przewidziane w art. 11 DL 269/2003 przyznawane w czasie dopuszczania do obrotu giełdowego, stosowane w odniesieniu do przyszłych zysków realizowanych przez przedsiębiorstwa beneficjentów, które nie mają żadnego związku z faktem, że beneficjenci zostali dopuszczeni do obrotu giełdowego ani z jakimi innymi możliwymi niedogodnościami, które mogą wynikać z tej szczególnej sytuacji. Ponadto, z uwagi na krótki okres obowiązywania, ów system pomocy nie znajduje również uzasadnienia w świetle szczególnych celów, mianowicie promocji wprowadzania przedsiębiorstw na giełdę, skoro jest on de facto niedostępny dla wielu potencjalnych beneficjentów.

131 Ponadto Republika Włoska nie wykazała istnienia żadnego związku pomiędzy szczególną sytuacją spółek dopuszczonych do obrotu giełdowego, w szczególności wynikającymi z tego faktu niedogodnościami w zakresie dostępu do rynku kapitałowego i opłat administracyjnych, na które się powołuje, a przytoczonymi środkami.

132 Tym samym, zakładając nawet, że notowane spółki mogą znajdować się w innej sytuacji od spółek nienotowanych na giełdzie, w szczególności jeżeli chodzi o dostęp do rynku kapitałowego i opłat administracyjnych, należy uznać, że ulgi podatkowe przewidziane w art. 11 DL 269/2003 nie mają z tą sytuacją żadnego związku.

133 Z drugiej strony, na co słusznie zwraca uwagę Komisja w motywie 28 zaskarżonej decyzji, obniżenie kwoty opodatkowanego dochodu stanowi również pomoc o nadzwyczajnym charakterze. Zakładając nawet, że pomoc ta mogłaby być uzasadniona ze względu na szczególny cel systemu pomocy w postaci zachęcania przedsiębiorstw do wchodzenia na giełdę, to jednak po raz kolejny, jak słusznie nadmieniła Komisja, krótki czas obowiązywania środka pomocy jest sprzeczny z tym szczególnym celem, gdyż w rzeczywistości wyklucza wielu potencjalnych beneficjentów.

134 Poza tym, wbrew twierdzeniom Republiki Włoskiej, zaskarżona decyzja nie jest obciążona żadnym sprzecznością w zakresie, w jakim Komisja odrzuciła w niej możliwość uzasadnienia bodźców podatkowych, ustanowionych w art. 11 DL 269/2003, charakterem i strukturą systemu (motyw 27 zaskarżonej decyzji), uznając jednocześnie z drugiej strony bodźce podatkowe przewidziane w art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003 (motyw 28 zaskarżonej decyzji).

135 Wobec tego Komisja słusznie wykluczyła na wstępie wszelką możliwość uzasadnienia pierwszego ze spornych środków, ponieważ nie ma on związku z żadną szczególną sytuacją wdrażanym przez spółkę dopuszczoną do obrotu giełdowego, oraz w stosunku do drugiego ze środków wykluczyła możliwość uzasadnienia go w niniejszym przypadku, stwierdzając, że tego rodzaju środek może ewentualnie znaleźć uzasadnienie, ponieważ odnosi się do wydatków poniesionych w związku z notowaniem spółki na giełdzie.

136 Należy zatem podsumować, że Komisja nie naruszyła art. 87 ust. 1 WE uznając, że sporne środki sprzyjają „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów”, oraz że pod nieobecność bezpośredniego związku pomiędzy tymi środkami a celem systemu pomocy, nie

wpisuj? si? one w charakter i struktur? w?oskiego systemu podatkowego.

137 Wniosku tego nie podwa?a w ?aden sposób twierdzenie Republiki W?oskiej o istnieniu sp?ójno?ci pomi?dzy spornymi ?rodkami a podobnymi ?rodkami uprzednio obowi?zuj?cymi, mianowicie Super DIT.

138 Republika W?oska nie wykaza?a w zwi?zku z powy?szym istnienia tego rodzaju sp?ójno?ci.

139 Na wst?pie nale?y wskaza?, ?e istnieje przerwa w kontynuacji obu systemów pomocy, poniewa? Super DIT zosta? uchylony w 2001 r. nawet je?li by? nadal stosowany w okresie przej?ciowym do sp?óek, które w dniu 30 czerwca 2001 r. dokona?y podwy?szenia kapita?u, a sporne ?rodki zosta?y wprowadzone w pa?dzierniku 2003 r.

140 Ponadto zakres zastosowania obu systemów jest zupe?nie odmienny. Super DIT przewiduje ulgi na poziomie stawek podatkowych znajduj?cych zastosowanie wy?cznie do zwyk?ego wynagrodzenia wynikaj?cego z podwy?szenia kapita?u inwestycyjnego w odniesieniu do sp?óek, których udzia?y zosta?y dopuszczone do obrotu gie?dowego na rynku regulowanym w trakcie trzech lat podatkowych nast?puj?cych po roku pierwszego notowania na gie?dzie. Jak podkre?la Komisja, Super DIT mia? na celu z?agodzenie niekorzystnych skutków zwi?zanych z wprowadzeniem nowego kapita?u o okre?lonym ryzyku przy okazji dzia?a? zwi?zanych z wprowadzeniem na gie?d?, którego traktowanie pod wzgl?dem podatkowym jest mniej korzystne ni? finansowanie w drodze po?yczki. Sporne ?rodki natomiast przewiduj? z jednej strony ulgi na poziomie stóp opodatkowania stosowanych do ogólnego dochodu, a z drugiej strony zwrot kosztów dopuszczenia sp?óki do obrotu gie?dowego, dodatkowego wzgl?dem zwyk?ego zwrotu kosztów dzia?alno?ci.

141 W ka?dym razie nawet zak?adaj?c, ?e oba nast?puj?ce po sobie ?rodki wpisuj? si? w t? sam? logik?, jeden b?d?c kontynuacj? i rozwini?ciem drugiego, to jednak aspekt ten nie jest sam w sobie wystarczaj?cy, aby wykaza?, ?e sporne ?rodki wpisuj? si? w charakter i struktur? systemu podatkowego, poniewa?, jak zosta?o wskazane w pkt 75 powy?ej, Komisja nie rozstrzyga?a w kwestii, czy Super DIT posiada ewentualnie cechy pomocy pa?stwa.

142 Odnosz?c si? wreszcie do argumentu Republiki W?oskiej, i? odmienne traktowanie rezydentów i nie-rezydentów jest co do zasady sp?jne z w?oskim systemem podatkowym, nale?y przypomnie?, ?e w niniejszej sprawie skutki spornych ?rodków nie wynikaj? z okre?lenia samej podstawy opodatkowania, a co za tym idzie ze szczególnych procedur podatkowych, których sp?ójno?? zosta?a uwypuklona przez Republik? W?osk?. Skutki te wynikaj? raczej, jak s?uszenie wskaza?a Komisja, z wyboru powi?zania spornych korzy?ci z podstaw? opodatkowania, co jest decyzj? nie wpisuj?c? si? w logik? w?oskiego systemu podatkowego. Innymi s?owy, korzy?ci maj?ce by? zach?t? dla sp?óek do notowania na rynkach regulowanych odnosz? si? do podstawy opodatkowania, która nie ma ?adnego zwi?zku z faktem notowania na gie?dzie. W konsekwencji mimo faktu ?e ?ród?em korzy?ci jest dopuszczenie sp?óki do obrotu gie?dowego system pomocy polega w praktyce na przyznaniu ró?nych korzy?ci w zale?no?ci przede wszystkim od faktu czy beneficjent ma siedzib? we W?oszech czy za granic?.

143 Z powy?szych uwag wynika, ?e nale?y oddali? zarzut trzeci oparty na naruszeniu art. 87 ust. 1 WE.

W przedmiocie wp?ywu spornych ?rodków na wewn?trzawspólnotow? wymian? handlow? i konkurencj?

Argumenty stron

144 W ramach zarzutu czwartego Republika Włoska powołuje się na analizę dokonaną przez Komisję w przedmiocie dwóch przesłanek dotyczących naruszenia konkurencji i wpływu na wewnętrzne wspólnotowe wymiany handlowe.

145 Zdaniem Republiki Włoskiej, naruszenie konkurencji jest z definicji zmianą równowagi istniejącej pomiędzy konkurentami, to znaczy skutkiem, który nie może być poddany ocenie inaczej jak tylko w trakcie pewnego okresu czasu. Komisja nie uściłiła dlaczego, mimo ich krótkiego okresu obowiązywania i ograniczonej kwoty pomocy jakiej dotyczyły, sporne środki miały jednak same w sobie potencjał zmiany równowagi pomiędzy konkurentami w sposób trwały. Republika Włoska przywołuje w tym zakresie orzecznictwo zgodnie z którym pomoc opiewająca na stosunkowo niską kwotę może mieć wpływ na wymiany handlowe „jeżeli sektor, w którym działa dane przedsiębiorstwo, korzysta z pomocy, cechuje się silną konkurencją”, by wywieść wniosek, iż Komisja miała obowiązek przeprowadzenia analizy, nawet jeżeli byłaby ogólnym zarysem, sektora w którym działają różni beneficjenci spornych środków oraz sytuacji konkurencyjnej istniejącej w tych sektorach, której całkowicie zabrakło w niniejszej sprawie.

146 Podczas gdy sytuacja wymagała dokonania analizy ekonomicznej, Komisja ograniczyła się do twierdzeń o charakterze ogólnym, nie dokonując rozróżnienia pomiędzy sektorami wspólnotowymi i sektorami o częściowym krajowym interesie, mimo że przyznała, iż niektórzy beneficjenci mogli działać w tych ostatnich sektorach.

147 Komisja nie wykazała poza tym, że sporne środki stanowiły pomoc operacyjną. Przeciwnie, środki te, zdaniem Republiki Włoskiej, miały sprzyjać wzmocnieniu kapitału spółek w następstwie dopuszczenia do obrotu giełdowego. Odnosząc się zatem do środków o znaczeniu strukturalnym a nie pomocy na rzecz bieżącego zarządzania, ich przypuszczalny wpływ na konkurencję winien zostać należycie przeanalizowany przez Komisję.

148 W szczególności odnosząc się do zakłócenia konkurencji, Republika Włoska podnosi, że względem beneficjentów pomocy uwzględnionych w zaskarżonej decyzji, to znaczy najważniejszych podmiotów gospodarczych na rynku – korzyść finansowa, reprezentująca ogółem oszczędność rzędu 11,7 miliona EUR za trzy lata stosowania obniżonej stawki podatkowej, nie jest sama w sobie w stanie wpłynąć w istotny sposób na ich pozycję konkurencyjną pod względem obrotu realizowanego przez ich przedsiębiorstwa, bez przeprowadzenia szczegółowego dochodzenia, którego w niniejszej sprawie zabrakło.

149 Wreszcie, skoro obniżenie stawki podatkowej zmierzało do ujednolicenia pozycji spółek, które zostały dopiero co dopuszczone do obrotu giełdowego, ponoszące zwiększone koszty i spółek nienotowanych na giełdzie lub niedopuszczonych do obrotu giełdowego, obniżenie stawki nie stanowiło korzyści dla spółek dopuszczonych do obrotu i nie powodowało z tego powodu żadnego zakłócenia konkurencji.

150 Komisja kwestionuje argumenty Republiki Włoskiej.

Ocena Sądu

151 Artykuł 87 ust. 1 WE zakazuje pomocy, która wpływa na wymiany handlowe między państwami członkowskimi i zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji.

152 Przy dokonywaniu oceny tych dwóch przesłanek Komisja nie jest zobowiązana do wykazania faktycznego wpływu pomocy na wymiany handlowe między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie do zbadania, czy owa pomoc może mieć wpływ na te wymiany handlowe i czy może zakłócać konkurencję (zob. ww. w pkt 69 wyrok z

dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 111 i przytoczone tam orzecznictwo).

153 W szczególności jeżeli pomoc państwa wzmacnia pozycję jednego z przedsiębiorstw kosztem innych przedsiębiorstw, będących ich konkurentami w ramach wewnątrzwspólnotowej wymiany handlowej, należy uznać te ostatnie znajdujące się pod wpływem tej pomocy. Nie jest zatem konieczne, by przedsiębiorstwa beneficjenci uczestniczyły same w wewnątrzwspólnotowej wymianie handlowej. W istocie bowiem, jeżeli państwo członkowskie przyznaje pomoc przedsiębiorstwu, jego działalność na rynku wewnętrznym może pozostać na tym samym lub wyższym poziomie z tym skutkiem, że szanse przedsiębiorstw z siedzibą w innym państwie członkowskim na wejście na rynek tego państwa członkowskiego są z tego względu mniejsze. Poza tym skonsolidowanie przedsiębiorstwa, które do tej pory nie uczestniczyło w wewnątrzwspólnotowej wymianie handlowej, może stawiać je w sytuacji umożliwiającej wejście na rynek innego państwa członkowskiego (zob. podobnie ww. w pkt 69 wyrok z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 111 i 115 oraz przytoczone tam orzecznictwo).

154 Nawet stosunkowo niewielkie znaczenie pomocy może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi, jeżeli w sektorze, w którym działa przedsiębiorstwa beneficjenci, istnieje silna konkurencja (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawie T-214/95 Vlaams Gewest przeciwko Komisji, Rec. s. II-717, pkt 49).

155 Poza tym, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, jeżeli organ państwowy sprzyja przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność w sektorze, który charakteryzuje się występowaniem intensywnej konkurencji, przyznając mu korzyść, to dochodzi do zniekształcenia konkurencji lub powstania ryzyka wystąpienia takiego zniekształcenia. Jeżeli korzyść jest ograniczona, konkurencja jest zakłócona w sposób ograniczony, niemniej jednak pozostaje ona zakłócona. Zakaz ujęty w art. 87 ust. 1 WE znajduje zastosowanie do wszelkiej pomocy, która zakłóca konkurencję lub stwarza ryzyko zakłócenia konkurencji, bez względu na to jaka jest jej kwota w zakresie w jakim wpływa ona na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi (wymieniony w pkt 154 powyżej wyrok w sprawie Vlaamse Gewest przeciwko Komisji, pkt 46).

156 Z motywów 34–36 zaskarżonej decyzji wynika, że Komisja zgodnie z przytoczonym orzecznictwem zbadała, czy sporne środki nie mogły zakłócać konkurencji i wpływać na wymianę pomiędzy państwami członkowskimi. Jej zdaniem sporne środki poprawiły pozycję konkurencyjną i zdolność finansową spółek beneficjentów, które mogły działać na rynkach międzynarodowych i na rynkach charakteryzujących się intensywną konkurencją, a poza tym pomoc mogła sprzyjać włoskim beneficjentom działającym na rynkach, na których dokonuje się wewnątrzwspólnotowa wymiana handlowa. Komisja dodaje jednocześnie, że spółki beneficjenci należą do różnych sektorów otwartych na konkurencję międzynarodową – począwszy od rzemiosła, na usługach użyteczności publicznej skończywszy, oraz że korzyści z przyznanych ulg podatkowych mają znaczną wartość, mogące osiągnąć poziom 11,7 milionów EUR dla każdego z beneficjentów w okresie trzech lat stosowania systemu pomocy.

157 Wbrew twierdzeniom Republiki Włoskiej, Komisja nie miała obowiązku wykazania „trwałego” wpływu na konkurencję, ani przeprowadzenia bardziej szczegółowego dochodzenia w przedmiocie istotnego wpływu spornych środków na pozycję konkurencyjną beneficjentów, a tym bardziej względem realizowanego przez nich obrotu. Orzecznictwo nie wymaga w istocie, by zakłócenie konkurencji lub ryzyko jego zakłócenia i wpływ na wewnątrzwspólnotową wymianę handlową były znikome lub znaczące (ww. w pkt 120 powyżej wyrok w sprawie Diputación Foral de Álava i in. przeciwko Komisji, pkt 78). Poza tym, jak zostało przedstawione w pkt 155 i 156 powyżej, przywołana przez Republikę Włoską okoliczność znikomego znaczenia pomocy nie ma

znaczenia dla sprawy ponieważ przedsiębiorstwa beneficjenci działają w sektorach otwartych na konkurencję.

158 Ponadto, jak to zostało wcześniej wykazane w pkt 87 powyżej, decyzja stwierdzała niezgodność ze wspólnym rynkiem pomocy, o której Komisja nie została poinformowana, nie musi bezwzględnie opierać się na wykazaniu rzeczywistego oddziaływania tej pomocy na konkurencję lub wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.

159 Ponadto wbrew temu co twierdzi Republika Włoska fakt, że niektóre przedsiębiorstwa beneficjenci mogą działać na rynkach o wyjątkowo krajowym interesie nie wymaga od Komisji przeprowadzenia pogłębionej analizy.

160 W każdym razie, jak to zostało wskazane w pkt 69 powyżej, w przypadku systemu pomocy Komisja może ograniczyć się do zbadania jego ogólnych cech, nie będąc tym samym zobowiązana do konkretnego przypadku uzyskania pomocy w celu zbadania czy system ten zawiera elementy pomocy. Okoliczności, że w niniejszym przypadku system ten przynosi korzyści również beneficjentom, którzy prowadzą działalność na rynkach o interesie krajowym, nie podważa tego wniosku, wystarczającego z punktu widzenia stosowania art. 87 ust. 1 WE do systemu pomocy (zob. podobnie ww. w pkt 69 wyrok z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 91 i 92, oraz przytoczone tam orzecznictwo).

161 Odnosząc się do argumentu Republiki Włoskiej dotyczącego obniżenia stawki podatku mającego na celu, co do zasady, zneutralizowanie niedogodności jakie przedsiębiorstwa beneficjenci ponoszą w związku z notowaniem na giełdzie, należy wskazać, że fakt, że sporne środki pomocy państwa zmierzają do kompensaty dodatkowych kosztów, które przedsiębiorstwa beneficjenci ponoszą w związku z ich dopuszczeniem do obrotu giełdowego, nie wyłącza ich od kwalifikacji jako pomocy w rozumieniu art. 87 WE (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 5 października 1999 r. w sprawie C-251/97 Francja przeciwko Komisji, Rec. s. I-6639, pkt 47).

162 Wreszcie, co się tyczy rozróżnienia, które Republika Włoska usiłuje wykazać pomiędzy pomocą operacyjną i pomocą strukturalną, pozostaje stwierdzić, że zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 152-155 powyżej, jest ono pozbawione znaczenia w kontekście analizy niniejszego zarzutu. W istocie bowiem każde przyznanie pomocy przedsiębiorstwu, które prowadzi działalność na rynkach wspólnotowych może prowadzić do zakłócenia konkurencji i wpływać na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi (ww. w pkt 120 wyrok w sprawie Diputación Foral de Álava i in. przeciwko Komisji, pkt 72).

163 W konsekwencji czwarty zarzut opierający się na naruszeniu art. 87 ust. 1 WE należy również oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie kwalifikacji spornego środka jako pomocy operacyjnej i jego niezgodności ze wspólnym rynkiem

Argumenty stron

164 Republika Włoska kwestionuje ocenę Komisji co do niezgodności systemu pomocy ze wspólnym rynkiem.

165 Po pierwsze podnosi ona, że nawet zakładając, iż sporne środki stanowią pomoc operacyjną nie wyklucza to faktu, że wchodzi one w zakres zastosowania art. 87 ust. 3 lit. c) WE. W tym względzie Republika Włoska powołuje również decyzję Komisji 2000/410/WE z dnia 22 grudnia 1999 r. w przedmiocie systemu pomocy, który Francja zamierza zastosować w odniesieniu do francuskiego sektora portowego (Dz.U. 2000, L 155, s. 52) [tęmaczenie

nieoficjalnej], w której Komisja rozstrzygnęła o zgodności z prawem pomocy operacyjnej na podstawie zespołu okoliczności, takich jak ograniczone oddziaływanie pomocy pod względem gospodarczym, fakt że beneficjenci należą do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw, brak zastrzeżeń ze strony zainteresowanych stron trzecich okoliczności, które zachodzą również w niniejszej sprawie. Komisja powinna zatem być uznać zgodność z prawem spornego systemu pomocy lub przynajmniej szczegółowo uzasadnić swe wnioski co do jego niezgodności ze wspólnym rynkiem, które nie powinny opierać się na jego kwalifikacji jako pomocy operacyjnej.

166 Po drugie Republika Włoska twierdzi, że sporne środki stanowią w każdym razie pomoc inwestycyjną, ponieważ notowanie na giełdzie powoduje wydatki nierozróżnialnie związane z podwyższeniem kapitału spółki beneficjenta i konsolidacją jej struktury, a zatem koszty długoterminowe, mianowicie inwestycje.

167 Po trzecie Republika Włoska jest zdania, że cel realizowany za pomocą spornych środków, mianowicie zwiększenie liczby notowanych spółek i zachęcanie spółek do wejścia do obrotu giełdowego, jest szczególnym celem polityki gospodarczej, który wynika z art. 87 ust. 3 lit. c) WE.

168 Komisja kwestionuje argumenty Republiki Włoskiej.

Ocena Sądu

169 Przypomnieć należy, że zgodnie z orzecznictwem przy stosowaniu art. 87 ust. 3 WE Komisji przysuguje szeroki zakres uznania, wymagający dokonania złozonej oceny gospodarczej i społecznej, która winna być dokonana w kontekście wspólnotowym. Sprawowana przez sąd kontrola stosowania zakresu uznania ogranicza się do weryfikacji, czy przestrzegane były przepisy proceduralne oraz przepisy przewidujące obowiązek uzasadnienia aktu, a także do kontroli rzetelności ustaleń faktycznych, oraz czy nie naruszono prawa lub czy nie wystąpił oczywisty błąd w ocenie okoliczności faktycznych, czy też nie doszło do nadużycia władzy (zob. wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C 372/97 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I 3679, pkt 83 oraz przytoczone tam orzecznictwo).

170 Ponadto z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zgodność z prawem decyzji Komisji stwierdzającej, że nowa pomoc nie spełnia warunków zastosowania odstąpienia przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) WE, powinna być oceniana jedynie w ramach tego przepisu, a nie z punktu widzenia wcześniejszej praktyki decyzyjnej Komisji, jeżeli nawet takowa została udowodniona (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 30 września 2003 r. w sprawach połączonych C-57/00 P i C-61/00 P Freistaat Sachsen i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-9975, pkt 52 i 53 oraz wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawie T-171/02 Regione autonoma della Sardegna przeciwko Komisji, Rec. s. II-2123, pkt 177).

171 W niniejszej sprawie Komisja w motywie 45 zaskarżonej decyzji uznała sporne środki za pomoc operacyjną, nie wchodzącą w zakres wyjątku z art. 87 ust. 3 lit. c) WE, który dotyczy pomocy przeznaczonej na ułatwienie rozwoju niektórych działań lub regionów gospodarczych, zatem niezgodną z wspólnym rynkiem, dodając, że „[z]achęty podatkowe przyznawane przez program [system] nie są powiązane ze szczególnymi inwestycjami, projektami czy tworzeniem miejsc pracy”.

172 Nie należy traktować tego rodzaju wniosku jako obciążonego oczywiście błędem oceną. W istocie bowiem sporne środki nie mają na celu ułatwienia rozwoju określonej działalności lub określonego regionu gospodarczego, a jedynie zmniejszenie obciążenia zwykle ponoszonych przez przedsiębiorstwa w ramach działalności gospodarczej.

173 Odnosząc się w pierwszej kolejności do możliwości, że system pomocy operacyjnej może,

jak podnosi Republika Włoska, by? uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem, nale?y przypomnie?, ?e co do zasady pomoc operacyjna nie jest obj?ta zakresem stosowania art. 87 ust. 3 WE, poniewa? zak?óca warunki konkurencji w sektorach, w których zosta?a przyznana, przy czym ze swej istoty nie mo?e ona spowodowa? osi?gni?cia celów ustalonych w przytoczonym postanowieniu (wyroki Trybuna?u z dnia 8 czerwca 1995 r. w sprawie T?459/93 Siemens przeciwko Komisji, Rec. s. II?1675, pkt 48 oraz przytoczone tam orzecznictwo).

174 Pomoc t? mo?na traktowa? jako zgodn? ze wspólnym rynkiem jedynie w wyj?tkowych przypadkach. Jak wynika z dokumentów zgromadzonych przed wydaniem zaskar?onej decyzji, tego rodzaju szczególne przypadki nie zachodzi?y w niniejszej sprawie a w?adze włoskie si? na nie powo?ywa?y, które winne by?y dostarczy? wszystkich koniecznych informacji aby umo?liwi? Komisji zbadania czy zosta?y spe?nione wszystkie przes?anki zastosowania wyj?tku (zob. podobnie ww. w pkt 170 wyrok w sprawie Regione autonoma della Sardegna przeciwko Komisji, pkt 129, oraz przytoczone tam orzecznictwo).

175 Co si? tyczy nast?pnie charakteru inwestycyjnego spornych ?rodków, na który powo?uje si? Republika Włoska, jak to zosta?o przedstawione w pkt 171 powy?ej, Komisja s?uszenie wykluczy?a tak? kwalifikacj? ze wzgl?du na fakt, ?e przyznane korzy?ci podatkowe nie s? zwi?zane z inwestycjami, tworzeniem miejsc pracy czy jakimikolwiek szczególnymi projektami. Poza tym nale?y stwierdzi?, ?e Republika Włoska nie przedstawi?a ?adnego dowodu na poparcie swego twierdzenia.

176 Je?li chodzi wreszcie o twierdzenie, ?e uzasadnieniem spornych ?rodków móg? by? zamiar zwi?kszenia liczby notowanych spółek i zach?cenie spółek do uczestniczenia w obrocie gie?dowym, nale?y odró?ni? ocen? dotycz?c? obni?enia podatku przewidzianego w art. 11 DL 269/2003 i oceny dotycz?cej wy??czenia z kwoty dochodu podlegaj?cego opodatkowaniu kosztów notowania gie?dowego, dodatkowego w stosunku do zwyk?ego zwrotu tych samych kosztów, przewidzianego w art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003.

177 Jako ?e zwrot podatku jest zwi?zany z ca?kowitym dochodem beneficjenta, nie jest on bezpo?rednio zwi?zany z kosztami notowania lub innymi kosztami wynikaj?cymi z dopuszczenia do obrotu gie?dowego. W konsekwencji nie mo?e by? on w ?aden sposób uznany za ?rodek zmierzaj?cy do zach?cania przedsi?biorstw do wej?cia do obrotu gie?dowego. Komisja nie dokona?a wi?c w tym przypadku oczywi?cie b??dnej oceny.

178 Natomiast obni?enie kwoty opodatkowanego dochodu przewidziane w art. 1 ust. 1 lit. d) DL 269/2003, poniewa? jest zwi?zane z nieod??cznymi kosztami notowania na gie?dzie, mo?e co do zasady by? traktowane jako maj?ce na celu zach?canie przedsi?biorstw do wej?cia na gie?d?. Nale?y zatem zbada?, czy Komisja dokona?a oczywi?cie b??dnej oceny stwierdzaj?c, ?e przytoczony ?rodek nie realizowa? celu wchodz?cego w zakres art. 87 ust. 3 lit. c) WE.

179 Nale?y przypomnie? w tym wzgl?dzie, ?e stosuj?c art. 87 ust. 3 WE Komisja korzysta ze znacz?cego zakresu swobodnego uznania, którego stosowanie wymaga dokonania z?o?onych ocen sytuacji gospodarczej i spo?ecznej, które winny by? dokonane w kontek?cie wspólnotowym (zob. pkt 169 powy?ej).

180 Nale?y równie? przypomnie?, ?e nie uwa?a si?, by pomoc operacyjna mog?a przyczyni? si? do realizacji któregokolwiek z celów uj?tych w art. 87 ust. 3 WE, i ?e jest ona dozwolona jedynie w szczególnych przypadkach, jak wskazano w pkt 174 powy?ej.

181 W niniejszej sprawie Komisja wykluczy?a, by sporne ?rodki mog?y by? uzasadnione w kontek?cie art. 87 ust. 3 lit. c) WE, poniewa? stanowi? one pomoc operacyjn?. W szczególno?ci Komisja precyzuje, ?e „[z]ach?ty podatkowe przyznawane przez program [system] [...] stanowi?

[one] obniżenie zobowiązań, które zainteresowane przedsiębiorstwa musiałyby ponieść w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej i dlatego muszą być uważane za pomoc operacyjną, która nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem” (motyw 45 zaskarżonej decyzji).

182 W istocie, wbrew temu co twierdzi Republika Włoska, notowanie na giełdzie samo w sobie nie jest szczególną inwestycją, ponieważ nie stanowi inwestycji w dobra materialne lub niematerialne, ani wydatku poczynionego na zatrudnienie nowych pracowników związanego z nowymi inwestycjami. Chodzi tu raczej o złożenie czynności realizowania przez spółki, które weszły do obrotu giełdowego celów finansowych powiązanych z dostępem do określonych źródeł kapitałowych.

183 Poza tym, jedynie okoliczności, że sporne środki zmierzają do zwiększenia liczby spółek notowanych na giełdzie – co zdaniem Republiki Włoskiej stanowi cel krajowej polityki gospodarczej, nie wystarcza, by środki te wchodziły w zakres wyjątku przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) WE. W istocie bowiem, jak stwierdził Sąd, sporna pomoc nie spełnia dwóch przesłanek, zgodnie z którymi pomoc winna zmierzać do ułatwiania rozwoju niektórych działalności i niektórych regionów gospodarczych i nie może zmieniać warunków wymiany handlowej w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem.

184 Należy zatem stwierdzić, że Komisja nie dokonała oczywiście błędnej oceny uznając, że sporne środki stanowią pomoc operacyjną niezgodną ze wspólnym rynkiem i niewchodzącą w zakres wyjątku przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) WE.

185 Tym samym należy również oddalić zarzut piąty oparty na naruszeniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE.

186 Jako że w świetle ogółu powyższych uwag nie sposób uwzględnić żadnego z zarzutów podniesionych przez Republikę Włoską należy oddalić skargę.

W przedmiocie kosztów

187 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Republika Włoska przegrała sprawę w niniejszym przypadku, zgodnie z żądaniem Komisji należy obciążyć ją kosztami postępowania w całości.

Z powyższych względów

Sąd (trzecia izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**
- 2) **Republika Włoska zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 4 września 2009 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności postania sporu

1. Sporne przepisy krajowe
2. Procedura administracyjna i zaskarżona decyzja

Przebieg postępowania i udział stron

Co do prawa

1. W przedmiocie naruszenia zasady kontradyktoryjności

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu zasady kontradyktoryjności w odniesieniu do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

Argumenty stron

Ocena Sądu

W przedmiocie cząści zarzutu trzeciego opartej na naruszeniu zasady kontradyktoryjności

Argumenty stron

Ocena Sądu

2. W przedmiocie braku uzasadnienia

Argumenty stron

Ocena Sądu

W przedmiocie braku uzasadnienia, opartego na twierdzeniu, że Komisja nie uwzględniła istnienia we wewnętrznym porządku prawnym państwa o podobnych cechach jak sporne państwa

W przedmiocie braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji w zakresie selektywnego charakteru spornych państw

W przedmiocie braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji co do oddziaływania spornych państw na konkurencję i wewnątrzwspólnotowej wymiany handlowej

W przedmiocie braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji co do niezgodności spornych państw ze wspólnym rynkiem

3. W przedmiocie naruszenia art. 87 WE

W przedmiocie selektywnego charakteru korzyści przyznanej spółkom nowonotowanym na giełdzie

Argumenty stron

Ocena Sądu

– W przedmiocie a priori selektywnego charakteru spornych państw

– W przedmiocie uzasadnienia spornych państw charakterem i strukturą wewnętrznego systemu podatkowego

W przedmiocie wpływu spornych środków na wewnętrznotowę wymianę handlową i konkurencję

Argumenty stron

Ocena Sądu

W przedmiocie kwalifikacji spornego środka jako pomocy operacyjnej i jego niezgodności ze wspólnym rynkiem

Argumenty stron

Ocena Sądu

W przedmiocie kosztów

* Język postępowania: włoski.